

Sík Sándor–Surján László

Magyar cserkészvezetők könyve

I/1. A cserkészzet pedagógiája

Mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Sík Sándor–Surján László

MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK KÖNYVE

I/1.
A cserkészzet pedagógiája

Márton Áron Kiadó

Impresszum

Sík Sándor–Surján László
Magyar cserkészvezetők könyve
I/I. A cserkészzet pedagógiája

„Isten, áldd meg a magyart!”

A szerkesztőbizottság tagjai:
Arató László, Forgácsné Katalin
Hervay Ferenc Levente, Mészáros István

Az I. kötet írói:
Arató László
Forgácsné Katalin
Kiss István
Kovács Gergelyné
+ Sík Sándor
+ Surján László

A bővített VI. kiadást lektorálta:
Kemenes László O.Sch.P.

A könyv elektronikus változata

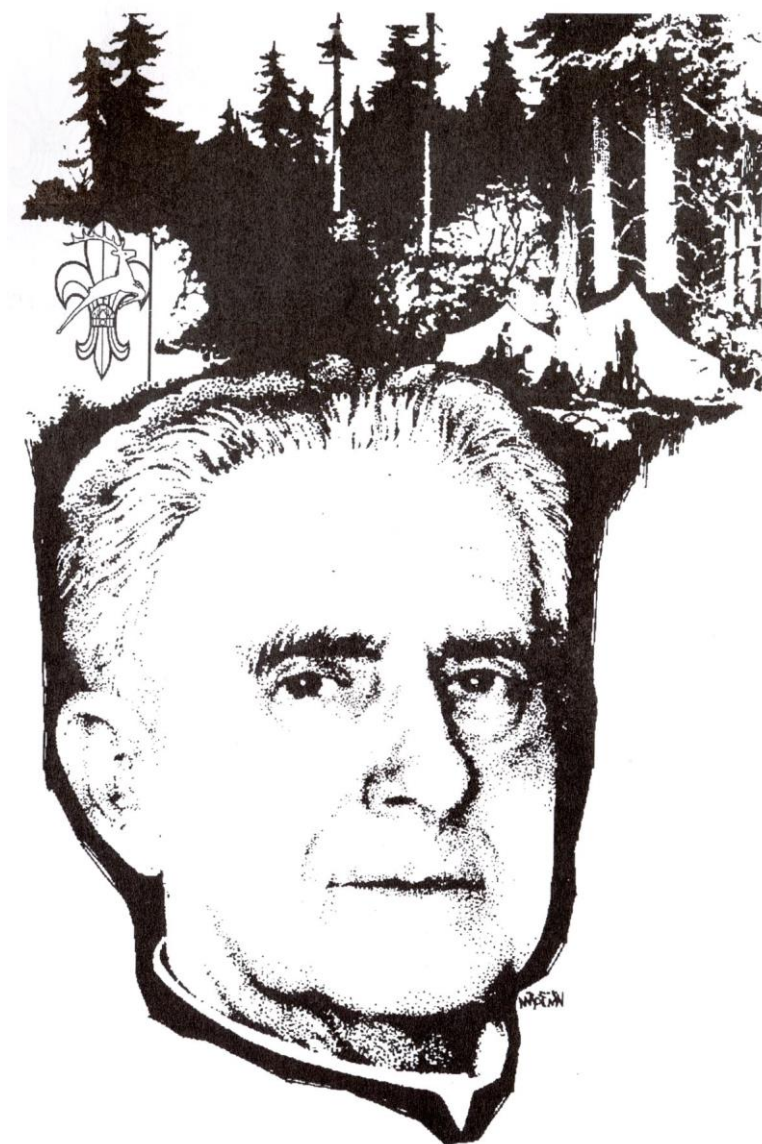
Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 1998-ban jelent meg a Márton Áron Kiadó gondozásában, az ISBN 963 7947 19 1 azonosítóval. Az elektronikus változat Arató László, a Márton Áron Kiadó igazgatójának engedélyével készült. A könyvet lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Márton Áron Kiadó tulajdonában van.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék	3
Sík Sándor 1889–1963	5
Mi a cserkészzet?.....	6
Ránk vár a világ ...!	7
A hatodik kiadáshoz igazított előszó.....	7
Bevezetés Sík Sándor nyomán.....	9
Mi a cserkészzet?.....	11
Mai irányelveink	11
A cserkészzet meghatározása és alapelvei	11
Sajátos cserkész módszerek	12
A magyar cserkészideál I.....	14
Az alapítástól a feloszlásig.....	14
A kezdet 1909-től.....	14
1912-ben megalakul a Magyar Cserkészszövetség	15
Az első és második világháború után	15
A magyar cserkészideál II.	17
Emberebb ember, magyarabb magyar	17
Emberebb embert!	17
Magyarabb magyart!	19
Közép-európai hivatásunk	21
A magyar cserkészideál III.	22
A kommunizmus után, újrakezdve.....	22
A cserkész történelem megismétli önmagát	22
A nemzet újjászületésének szolgálata	23
Előre nézzünk!	25
A magyar cserkészideál IV.....	26
A leánycserkész-nevelés kérdései	26
Gondolatok az újjáéledt magyar leánycserkezetről	27
A cserkészzet ma hazánkban „a romlás építője, az ösvények megújítója”	27
A Semmi közelít... ..	27
A feltámadás szomorúsága és öröme	29
A gyermeknevelés gondjai.....	30
Az iskolai nevelésből adódó gondok.....	31
Mit tehetett a szülő ebben az iskolai rendszerben?	32
A gyermek a magyar jövő.....	32
Az anyai hivatás kiemelt jelentősége	33
A jellem kábítószere	34
Nyelvében és gondolkodásában él a nemzet.....	34
A honismeret mint személyes élmény	35
A szabadság kölcsönösségen alapul	36
A külsőségek rendje	36
Az otthonteremtés és az élet öröme.....	37
A leánycserkész-nevelés célkitűzései.....	38
Alapvető leánycserkész-tulajdonságok.....	38
Függelék	40

A Magyar Cserkészszövetség lelkeségi közösségei	40
A Magyar Cserkészszövetség Táborkereszt Katolikus Cserkészek Közössége	41
Gyökerei és küldetése a mai fiatalokhoz	41
A Magyar Cserkészszövetség ICHTHÜSZ Protestáns Cserkészek Közössége	50
Küldetése: múltja, jelene, jövője	50
Cserkészkönyvek	59

Sík Sándor 1889–1963

*Átvéve a Kerületi Nagytábor Sík Sándor emlékére
(München, 1984) c. kiadványból*

Mi a cserkészzet?¹

A magyar cserkészzet a magyar fiú jellemfejlesztő nagy játéka.

I. A cserkészzet *nem tömegmozgalom*. Csapat csak ott keletkezhet ahol van kipróbált vezető. Tehát: előbb a parancsnok, aztán a csapat.

A vezetőt a szervező (fenntartó) testülete bízta meg. Az a csapatért erkölcsi és anyagi felelősséggel tartozik.

II. A cserkészzet legfőbb ereje *az önkéntesség*.

III. A cserkészzet *keresztény életforma*. Nem szabadidő mozgalom, nem szórakozás, sport, természetjárás, oktatás vagy rossz fiúk javítótanfolyama. A cserkészzet a fiút egészen akarja.

IV. A cserkészzet *nevelő mozgalom és csakis neveléstani alapon vezethető*. Nevelő céljaiban ragaszkodik az örök krisztusi igazságokhoz.

a) A munka középpontjában a fiú *cselekvése* áll.

b) A nevelés *egyéni*.

c) A munka alapja a fiúba vetett *bizalom*.

d) A csapat *önálló társadalom*, a tábor *önálló állam*. A vezető irányításával mindent a cserkész tesz.

e) A fegyelem önkéntes, tehát kemény és mély, mert a fiú meggyőződésén alapszik.

f) Az élet *örsökben* folyik. Ebben *fiú vezet fiút*.

g) A cserkész *a napi jótettel* gyakorolja, hogy egész élete a közösség szolgálata legyen.

h) A fiú egy nagy *testvériségben él*. A vezető a bátyja, a fiatalabb az öccse. Ezzel a fiú egész élete a szellemi, a lelki *vágányra* tolódik.

i) A vezető a fiúval mint *egyenlővel* beszél. A fiút mint külön egyéniséget kezeli.

V. A cserkészzetet csakis hivatott, *önkéntes vezetők* vezethetik! Ez a hivatottság tisztára lelki, érte fizetés nem járhat.

VI. A vezető és a fiú egyaránt *maga viseli költségeit*.

VII. A cserkészzet munkarendje *független létszámától!* Alappillére a mély *vallásosság*, az öntudatos *magyarság*.

VIII. A magyar cserkészmozgalom *tősgyökeresen magyar!*

IX. A cserkészzet *alulról épült!* A fiúra és a felnőttre egyaránt kötelező a 10 törvény, mely az egész életre szól.

X. *Cserkészruhában* a fiú érzi, hogy egy nagy összetartó, eszményeiért küzdő szervezetbe tartozik.

¹ Sík Sándor Magyar Cserkészvezetők Könyve IV. kiadás (Rövidítve 7-17. old.)

Ránk vár a világ ...!

A hatodik kiadáshoz igazított előszó

Minden külső és belső gondja ellenére immár kilencedik éve izmosodik, fejlődik az 1989-ben újra engedélyezett Magyar Cserkészszövetség. Mintegy 500 cserkészcsapat közel 20 000 cserkésszel jár a cserkész törvénnyel jelzett, nem könnyű úton. Ez azt jelenti, hogy hazánkban már mintegy 500 helyen a szülők, egyházközségek, gyülekezetek, cserkész baráti társaságok, egyházi iskolák, keresztény szellemű egyesületek és alapítványok kezdeményezésére megfogant és kihajtott a cserkész életérős, fiatal, új fája, a jövő reménysége.

A 40 éven át tiltott és lejáratott eszmék, melyeket a cserkészlet képvisel, erősnek bizonyultak. Élve a történelem tisztító vihara által adott lehetőséggel a cserkészlet hazánkban maradandóan és egyre erősebben ki akarja fejezni magát. Újra bal kézzel fognak kezdet egymással azok, akiknek szülei korábban – szenvedve az intézményesített hazugságtól – tehetetlenül nézték az elnyomó, idegen hatalom fizetett alkalmazottainak önkényét, az elközönyösödött, hitét vesztett nemzet erkölcsi lezüllését, gátlástalan anyagiasságát, a magyar nép széles körű alkoholizmusát, intézményesített, tömeges magzatgyilkosságát és soha nem hallott méretű önpusztítását.

De Isten, a történelem ura megelégedte az igazak szenvedését, és a hazugságra épült világhatalmi rendszer évtizedünk fordulóján kártyavárként omlott össze.

Am itt maradt 40 év öröksége: a harmadik generáción át hitetlenségben félrenevelt társadalom, amelyben a hatalomra került liberáligarchia asszisztálásával oly sokan – és az idő múlásával egyre többen – a nihilizmus, az önzés, az erőszak, a szabad szerelem, a pénz, a nikotin, az alkohol és ma már a robbanásszerűen terjedő drog rabjai. Ebben az értékét, erkölcsét és magyarságtudatát vesztett milióban emeli fel a fejét és tartja szilárdan zászlaját a Magyar Cserkészszövetség, hogy maga köré gyűjtse és várja mindazokat, akik az átlag fölötti elvárásokat vállalva jobbra és többre vágynak, akik életükkel vállalják az Isten, haza és embertársaik önzetlen szolgálatát – s minderre *fogadalommal* kötelezik el magukat.

Annak idején, az első világháborút követően a talaját vesztett magyar társadalomban élő cserkészvezetők részére Sík Sándor: *Magyar cserkészvezetők könyve* című művében adott eligazítást a nagyot akaró fiataloknak. Évtizedünk elején az ő tanítására építve, az azóta már elhunyt Surján László, a Magyar Cserkészszövetség akkori országos elnöke – más értékes cserkészvezetők bevonásával – az istenhitre alapozott és a magyarság szolgálata iránt elkötelezett cserkészvezetői élet, szellem, lelkiesség és gyakorlati megoldások leírásával egészítette ki azt a mai fiatalok számára, személyes életének hitelével.

Sík Sándor és az írását időszerűvé tevő Surján László mondanivalójára égetően szükség van korunkban, hiszen az új cserkész tisztek és parancsnokok egy része még marxista iskolákban és egyetemeken tanult, míg a fiatalabbak zömmel a semlegesnek titulált ateista és liberalista szellemtől áthatott, pénzimádatot és Isten nélküli, hamis önmegvalósítást terjesztő állami közép- és felsőfokú oktatási intézményekből: főiskolákról, egyetemokről kerülnek ki. Olyan oktatási intézményekből, ahol a hit, az erkölcs, a jellem, a szeretet legjobb esetben is csak megmosolyogni való kategóriát jelent, a vállalt magyarságot pedig politikailag elmarasztalt, konzervatív, nacionalista magatartásnak nyilvánítják. Mindezek figyelembe vételével fontos megfogalmazni és egymás gazdagítására leírni, hogy milyen legyen az Istent, hazát és embertársait szerető magyar cserkészvezető.

Cserkészvezető testvérem! Vedd, olvasd és engedd, hogy e könyvből sugárzó eszmék szelleme átjárja lelkeségedet, hogy belőled is minél értékesebb, Istent és hazát szolgáló emberebb ember és magyarabb magyar cserkészvezető váljék.

Erre kérem Isten áldását és ehhez kívánok jó munkát!

Budapest, 1998. január 1.

Arató László
A Magyar Cserkészszövetségek Fórumának elnöke

Bevezetés Sík Sándor nyomán

A cserkészet korunk egyik legnagyobb *pedagógiai mozgalma*. Jelentőségéről némi fogalmat adhat ez a néhány adat: **Baden-Powell**, a mozgalom alapítója 1908-ban néhány fiúval kezdte meg a munkát; 15 év múlva, 1923-ban a világ cserkészeinek száma elérte a két milliót. Az 1924-ben rendezett Jamboree-ra már Magyarország is 140 főnyi csapatot küldött, mely Amerika és Anglia után a harmadik helyet vívta ki a világvárosban; 1929-ben Angliában 850 magyar cserkész mintatábora keltett figyelmet. 1933-ban a Gödöllőn rendezett IV. Világjamboree-ra 52 nemzet cserkészei küldték el képviselőiket. A Cserkész Világszervezet magyar származású, korábbi főtitkárának 1985-ben megjelent könyve 250 millió cserkésztől és cserkészetben felnőttről tesz említést.

A cserkészet lényege: értékes fiú- és leánytípust akar kialakítani, amely *valláserkölcs* alapokon állva, annak gyakorlati követelményeit *elkötelezetten* vállalva egészségesebb, erősebb, életrevalóbb és nemesebb a jelen liberalista, pénzimádó, egyoldalú, önző és céltalan típusainál. **Célja** – az alapító szerint – az istenhitre és a lelkiismeretre épített *jellemnevelés*, egészséges testedzés és gyakorlati ügyességfejlesztés által a cserkésztörvény és -fogadalom életre *váltásával* *hasznos, értékes és felelősségteljes emberek nevelése a társadalom számára*. A keresztény vallásban gyökerező etika és a tiszta családi életre való felkészülés, a nemzeti öntudat, a szociális érzékenység, a lovagias szellem, a természetszeretet és annak védelme, a praktikus ismeretek és ügyességek, amelyek a cserkészet tartalmát teszik, mind ismert, kipróbált, régi értékek. Ami új a cserkészetben, az ezeknek az elemeknek zseniális pedagógiai érzékkel való összeolvasztása, szerves, élő egységbefoglalása, mely bámulatos intuícióval a serdülő gyermek tökéletes ismeretére épül, mindenestül kielégíti annak minden irányú igényét, és így megnyeri a fiataalt, hogy önként adja át magát a cserkésznevelőnek, harmonikus, erőteljes, becsületes és szociális gondolkodású felnőtté nevelésre. Ezt a nevelést pedig a cserkészetben – kellő rávezetés, irányítás mellett – voltaképpen maga a gyermek végzi. Az elkötelezett cserkészet elsősorban *életforma*, azaz nem elmélet, hanem merőben gyakorlati valami: elsősorban *önnevelésre való készítés*. Ily módon a fiatalokat élni és cselekedni engedi. Ez ösztönzi a fiút ill. leányt a cserkészetben a legnagyobb erővel. Az *átélés erejével* neveli a jellemes embert, és pedig harmonikus gazdagsággal az **egész embert**: értelmét, akaratát, érzelemvilágát és a testét.

A cserkészet ezen általános vonások mellett **nemzeti jelleget** is mutat. Így van ez minden nemzetnél, nálunk magyaroknál is. Mindegyiknek megvan – a közös lényeg, a tiszta cserkészeszmény mellett – a maga egyéni arculata is. Ezen vezetők könyve szerkesztőinek is az a feladata, hogy támogatást nyújtsanak a világszerte egységes cserkészeszmékre történő neveléshez, és egyúttal mindahhoz, ami a sajátosan magyar lélek ápolásához elengedhetetlen. A magyar cserkészet mind korai indulása idején, mind most, az újjászervezés utáni évtizedben két irányban is hat:

1. *A társadalom értékesebb része* felismeri, hogy az önző és csak a jelennek élő embernél egyénibb, mélyebb, Isten akaratára szerinti „*emberebb emberekre*” van szükség. Az alvó ifjú lelkeket fel kell ébreszteniök, különben teljesen önpusztítóvá válik a nemzet. Az egyéni újjászületés tisztánlátást, önállóságot, gazdag érzelmi világot, de különösen mély vallásos hitet, lelkiiséget, erre épülő önuralmat és a jó szüntelen, tevékeny szolgálatát jelenti. Ennek fő eszközei: a cserkésztörvény, a fogadalom, a folyamatosan élt jó cserkészközösség – és a táborozások.
2. *A meg nem rontott ifjú lelkekből* feltör a vágy: tudatosan magyarnak lenni! Nekünk a gazdaságilag és jogilag jobban szervezett demokratikus országok tapasztalataiból nemzeti tudatunkat a történelmi hagyományainknak megfelelő megoldásokkal, józan ítélőképességgel kell gazdagítanunk. A cserkésztörvények világosan megmondják,

milyen legyen a cserkész. De hogyan adjuk meg a krisztusi elveknek megfelelő magyar cserkész típus definícióját? Milyennek kell lennie a magyar cserkésznek, hogy létjogosultsága legyen a jóléti társadalomban kiüresedett és elvilágiasodott európai társadalomban?

Surján László

E kérdésekre keressük a választ a következőkben.

Mi a cserkészzet?

Nem mindennapi jelenség, hogy egy mozgalom sok évtizeden keresztül se veszítsen vonzóerejéből. A cserkészzet ilyen! Ma a világon mintegy 26 millió fiú és leány vallja magát cserkésznek. Kell tehát, hogy legyen valamilyen „titka”, valamilyen vonzereje. Itthon, a magyar cserkészzet újjászervezése után is tapasztaltuk, hogy előre nem várt nagy számban jöttek a fiatalok. Alulról jövő kezdeményezésre egymás után alakultak meg a cserkészcsapatok. Ez annál is meglepőbb, mert 40 éven keresztül mindennek az ellenkezőjét látták, hallották és tapasztalták, mint amit a cserkészzet képvisel. A cserkészzet az elmúlt évtizedekben, az ateista diktatúra alatt csak *álcázva*, mint hittanos közösség, természetjáró vagy evezős csoport működhetett néhány elkötelezett vezető irányításával. Közülük a keresztény szellemű cserkészlelkület ébrentartása és továbbadása miatt mintegy negyvenen börtönbe, sőt egyesek szovjet büntetőtáborokba is kerültek. Cserkésztisztjeink közül páran életüket áldozták fel az Isten, haza és embertársaik szolgálata iránti hűségükért.²

Mai irányelveink

Amikor a mai cserkészzet célját, nevelési elveit kívánjuk ismertetni, akkor nem szabad szem elől téveszteni a következőket:

1. Meg kell őriznünk a régi magyar cserkészzet *valláserkölcsre épülő*, értékes és örök érvényű *hagyományait*.
2. Követnünk kell a *Cserkész Világszervezet* mindenütt elfogadott alapelveit.
3. Figyelembe kell vennünk a *mai gyermekek sajátosságait*, az őket ért hatásokat, érdeklődésüket és vágyaikat, ha azok helyesek és kielégíthetőek.
4. Ügyelnünk kell az értékét és erkölcsét vesztett mai *társadalom mostani hatásaira*, ugyanakkor a cserkészettől várt jogos igényekre és legfőképpen a sajátos magyar feladatokra.

Lehet, hogy a felületes szemlélő nem lát különbséget pl. a turistatevékenység, a vízi életet művelő sportegyesületek, a honismereti szakkörök vagy akár a hitéleti és a környezetvédő egyesületek között. Mindenki olyannak látja, amilyen oldalról nézi. A felsorolt értékek – és még más dolgok is– mind benne

lehetnek a cserkészzetben, talán benne is kell lenniök, de mégsem azonosak vele.

A cserkészzet meghatározása és alapelvei

A *cserkészzet lényegét* közelítsük meg a Cserkész Világszervezet és a Magyar Cserkészszövetség Alapszabályának elfogadott meghatározásával:

A cserkészzet a fiatalok önkéntes, politikamentes, vallásos, ifjúságnevelő mozgalma, mely megkülönböztetés nélkül nyitva áll származásra, fajra, vallásfelekezetre való tekintet nélkül, az alapító által meghatározott alapelvek és módszerek szerint mindenki előtt.

² Lásd függelékben Sík Sándor: Mi a cserkészzet?

A cserkészzet célja:

A fiatalok támogatása abban, hogy kibontakoztathassák teljes fizikai, szociális, szellemi és lelki adottságaikat, hogy *jellemes egyéniségként* egyházuknak, a helyi közösségeknek, a nemzetnek és az emberiségnek *értékes, hasznos és felelősségteljes* tagjai legyenek.

A cserkészzet világszerte azonos **alapelvek** szerint működik:

1. *Isten iránti kötelesség* (saját hite szerinti vallás gyakorlása).
2. *Kötelesség mások iránt* (az embertársaknak és hazájának önzetlen szolgálata).
3. *Kötelesség önmagával szemben* (saját jellemének, lelki és testi adottságának fejlesztése).

E három irányú, mégis összefüggő kötelesség teljesítésére a cserkészek az egész világon **fogadalmat** tesznek. Fogadalmukat önként teszik és teljesítik. Törvényeik és fogadalmuk az egész világon – elvben – azonosak, ha fogalmazásukban a nyelvi sajátosságok és egy-egy nép gondolatvilága miatt lényegtelen eltérések fel is fedezhetők, szövegük és értelmezésük mindenütt még ma is az alapító *Baden-Powell* gondolatain nyugszik.

A Magyar Cserkészszövetség Alapszabálya a cserkészzet **alapelveit** így fogalmazza meg:

Istenhitre alapozott neveléssel rávezetni a fiatalokat a lelki és szellemi értékek megbecsülésére, életükben és környezetükben azok megvalósítására.

Sajátos cserkész módszerek

A célok megvalósítására sajátos és egységes módszerei is vannak a cserkészzetnek:

1. A cserkészfogadalom és -törvények.
2. A cselekedve tanulás.
3. Az őrsi rendszer.
4. A fokozatos és vonzó (élmények gazdag) programok.

Ezen módszerek részleteiről is külön kell majd szólnunk. Most csak annyit, hogy a fenti elvek az egész világon azonosak ugyan, de a cserkészek tényleges programja, feladatai mégis mindenütt mások.

Egy eszkimó cserkészcsapat programja és módszere nem lehet az Egyenlítő táján működő cserkészekével. Más feladathoz más megoldások szükségesek. Így tehát a *rugalmas alkalmazkodást* minden országnak figyelembe kell vennie.

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség által nyújtott program például – bár sok mindenben azonos a mienkkel, mégis – eltérő, mert más a hazánkon kívül élő magyar cserkészek környezete, és ebből fakadóan mások a feladatai.

A cserkészzet – tehát – nem sportegyesület, nem úttörőmozgalom, nem turistacsoport vagy egyszerű kiránduló társaság, hanem *vallás erkölcsi alapokon nevelő* (nem oktató!) mozgalom, *életforma*, közösség, mely a fiatalok lelkiismeretére épülő állandó önnevelésre nyújt lehetőséget, miközben az elsajátított ügyességeknek mindjobban *hasznát veheti* a családban, iskolában, munkahelyen vagy bárhol, ahol dolgozni, másokon segíteni lehet.

A cserkészzet céljai között egyes országokban szerepelhet az értékes, hasznos és felelősségteljes ember nevelése, és még sok minden más. Nekünk magyar cserkészeknek elsődleges feladatunk volt és maradt is az elkötelezett *vallásos hitre épülő jellemnevelés és a magyar nemzeti öntudat ápolása* és növelése, anélkül hogy ez bárki ellen irányulna. Már a

mozgalom első indulása körül megfogalmazódott az (Isten akarata szerinti) „emberebb ember és magyarabb magyar” célkitűzés, ez ma sem veszítette el értelmét és nagy jelentőségét. Az Isten és a magyar nép elkötelezett szolgálata mellett minden más csak másodlagos feladat lehet.

A magyar cserkészideál I.

Az alapítástól a felozlatásig

Amikor a magyar cserkészzet az első világháború előtt az elsők között kezdett éledezni, többen és több irányban indultak el, eleinte még egymásról sem tudva. Természetesen a célkitűzéseik sem lehettek azonnal egyformák.

A kezdet 1909-től

Elsőként *Králik László* piarista tanár a Nagybecskereki Piarista Főgimnázium 1909/1910. év értesítőjében 132 oldal terjedelemben részletesen ismertette a Scouting for Boys által leírt cserkészzetet. Az első magyar cserkész *Kánitz István*, a budapesti II. kerületi Katolikus Főgimnázium 17 éves diákja volt, aki 1909. szept. 22-én kapta meg Bi-Pi művét. 1910-ben kezdeményezte néhány 15 éves diáktársával a KEG csapat megszervezését. Ugyanakkor *dr. Szilassy Aladár* református orvos 1910-ben szintén lefordítja Bi-Pi könyvének egyharmadát és *Megyercsi Béla* református lelkésszel elsőként megalakítja az 1. sz. BRIE cserkészcsapatot, a Budapesti Református Ifjúsági Egyesület keretében Ezt követően más forrásokból is egyre ismertebbé vált a „cserkésző” ifjúság. Kezdetben mindannyian többé-kevésbé Baden-Powell gondolataira támaszkodtak; a sajátos és egységesen elfogadott magyar célkitűzés még nem alakulhatott ki; így ki-ki a maga felfogása, világnézete, körülményei és egyéni hajlamai szerint színezte a jó polgár eszméjét. Egyesek – ambiciózus pedagógusok – elsősorban a pedagógia új eszközét, mások – egyházi intézmények lelkes, fiatal vezetői – az ifjúsági lelkipásztori munka korszerű lehetőségét ismerték fel benne, oly intézményt, mely elsősorban a fiatalok egészséges életformájának kialakítására minden másnál alkalmasabb; ők a mélyen istenhívó Bi-Pi nyomán vallásos tartalommal ötvözték a cserkészzetet.

Az első szervezők között volt néhány fiatal pedagógus, paptanár, hivatalnok, akik már régebben szükségét érezték valami olyan intézménynek, amely alkalmas a magyar ifjúság új jellegű, keresztény, nemzeti célok szolgálatába állítására. Ezeket nem elégítette ki középiskoláink már akkor is túlságosan is értelmi síkon mozgó, az oktatást célzó és a tulajdonképpeni *nevelést* majdnem lehetetlenné tévő bürokratikus szervezete; valami másra, elevenebbre, termékenyebb lehetőségre szomjaztak, és amikor a cserkészzet első eredményeivel – egyesek angol, német könyvekből, mások az első magyar próbálkozásokból – megismerkedtek, ujjongva üdvözölték az új mozgalomban azt, amire több-kevesebb öntudatossággal addig is törekedtek. A kezdő éveket a különböző irányzatok kialakulása, összeolvadása, ill. szembeállása tette tarkává és mozgalmassá.

Mindjárt az első időkben meglátszott azonban, hogy az élénkebb, intenzívebb munkát végző csapatok nagyjából egyforma célkitűzéssel, egészen rokon pedagógiai eszközökkel és az egymással való összetartozás ösztönös érzésével dolgoznak. Több-kevesebb tudatossággal valamennyiüket közös megérzés és eltökélt, mélyről jövő ösztön vezette: a magyar társadalom újjászületése szükségességének érzése, és ezt az újjászületést – mégpedig ezt már teljes tudatossággal – a *lelki és erkölcsi elmélyüléstől* várták. Azt lehet mondani, hogy a gyakorlati hitéletre alapozott lelki újjászületés gondolata a magyar cserkészzetben születésének első pillanatától kezdve uralkodik. A jellemnevelő cserkészzet *összefogását* képviselte a mozgalom kiemelkedő alakja, *Sík Sándor* piarista, valamint *Papp Gyula* református jogszigorló és *Izsóf Alajos* katolikus ifjúsági lelkipásztor.

1912-ben megalakul a Magyar Cserkészszövetség

A nemzeti és keresztény értékek újjászületésének említett gondolata – és ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni – már az első világháború előtt *központi gondolatává* lett a magyar cserkészzetnek. Az első világháborúig azonban éltek és dolgoztak olyan alakulatok is, melyek nem ebből az alapelvből, nem a *mélyebb magyarság* és a *mélyebb lelkiség* szolgálatának célkitűzéséből születtek. Az első Magyar Cserkészszövetség azonban a lelki újjáéledésnek ezt a gondolatát képviselte, és úgy jött létre **1912. december 28-án**, aprószentek ünnepén hogy az ezen dolgozó katolikus és református vezetők *egymásra találtak*, felismerték törekvéseik azonosságát, és közös munkára egyesültek.

Amikor a Magyar Cserkészszövetség egyesült a más irányú kezdeményezésből született Magyar Őrszemmel, akkor látszólag kompromisszum jött létre a különböző irányok között, valójában azonban a Magyar Cserkészszövetségbe tömörült, mélyebb szántású magyarság – szolgálatra és hitéletre épített, jellemnevelésre törekvő – csapatainak szelleme lett uralkodóvá a mozgalomban, amit szimbolikusan jelez az Őrszem szó gyors eltűnése a köztudatból.

A magyar cserkészek *nemzeti öntudatát* – ellenhatásként – fokozták az első világháborút követő idők baloldali forradalmi eseményei, amikor magában a Szövetségben is kemény harcokat kellett vívni az *Isten és a haza iránti hűségre vonatkozó törvényért*, a Szövetségben ekkor még bent levő és kívülről erőteljesen támogatott, elenyésző számú, de a korszellemre támaszkodva egyre erőszakosabban fellépő, baloldali államhatalommal szimpatizáló, „forradalmi” gondolkodású elemekkel. Az ateista „forradalom” és az 1919-es kommunista uralom az igazi cserkészcsapatokat többé-kevésbé katakomba életre kényszerítette, ahol a vallási-lelki követelmények csak megerősödtek.

A történelem jól ismert eseményei ugyancsak erősítőleg hatottak a magyar cserkészzet sajátosan magyar hivatásérzésére. Minden mögött ott állt a *nemzet önállóságának* a gondolata. A cserkészzet nagy felelősség előtt állt: olyan generációt kellett nevelnie, amely alkalmas az új honalapítás munkájára. Mindezeknek jelentős szószólója volt a katolikus Egyház támogatását élvező 27 ezres példányszámú Zászlónk c. ifjúsági lap és a budapesti Regnum Marianum egyházi közösség, Radványi Kálmán szerkesztő és Izsóf Alajos ifjúsági lelkipásztor áldozatos munkássága eredményeként.

Az első és második világháború után

Az első világháború utáni korszak nem hozott új feladatokat, de az eddiginél erősebb hangsúlyt nyert két régi gondolat. Az egyik a *kultúránk nemzeti elemeinek* erősebb érvényesítésére vonatkozó kötelesség eszméje. Részben a történelmi helyzet, részben jeles írók, történelemtudósok és publicisták hatása alatt világossá lett a magyar cserkészzet vezetőiben is, hogy a nemzetnek, ha a saját kultúrájával élni akar, mindenképp a maga *sajátos értékeivel* kell tisztába jönnie, azokat kell megbecsülnie. Egész szellemi életét ezért az eddiginél sokkal következetesebben, tudatosabban és alaposabban ezekre a keresztény és nemzeti, bizonyos értelemben egyenesen népi, más vonatkozásban történelmi és művészi magyar értékekre kell építenie (a magyar népdal kultusza, falujárás, regölés, honismeret stb.). Valójában ez nem volt új a cserkészzetben.

Ugyancsak a régi kezdeményezést kellett továbbfejleszteni az új energiával megérett *szociális felelősségtudat* következményeképpen is. A történelmi fejlődés a cserkészvezetőknek nemcsak azt mutatta, hogy a jövő a nagyobb *szociális igazság* felé vezet, hanem az igaz lelkekben felébredt kollektív lelkiismeret-vizsgálat során feltárta azokat a végzetes hibákat is, amelyek a korábbi szerencsétlen és bűnös helyzethez vezettek és vezetnek. A magyar cserkészzet vezető szellemei belátták, hogy a magyar értelmiség ezen a téren sokat mulasztott, és ezért súlyos felelősséggel nehezedik rá a kötelesség, hogy új lendülettel teremtsen meg a különböző

magyar osztályok és rétegek kölcsönös egymásra utaltságának, testvériségének, a közös munka szükségességének tudatát. A cserkészzet, elsősorban a felnőtt (öreg-) cserkészzet, e gondolat jegyében az önképzésnek, önnevelésnek és a közös munkának egészen új területeit látta megnyílni maga előtt.

Bár a Trianon utáni helyzet új erőt, lendületet adott a régi célkitűzéseknek, természetesen meghozta a maga új nehézségeit is. Az ország területének tragikus csökkenésével járó égető fájdalom, amely a jobb lelkekben a nemzeti újjászületés szükségességét érezte, a naivabb vagy rövidlátó lelkekben egy felszínes, szavaló, éneklő frázis-irredentizmust hívott életre. Ez a nemzet igazi megváltásán dolgozó lelki újjászületésének egyik legveszedelmesebb ellensége lett.

A másik nehézség a régi magyar romantikus gondolkodásnak – a Trianon utáni viszonyok között – új köntösben megjelenő ábrándja, mely pl. a délibábos turanizmusban, talán tiszteletreméltó, de elavult gondolkörben mozgó egyesületekben, vagy pl. a cserkészzet kötelező bevezetésére irányuló törekvésben nyilatkozott meg.

Ugyanaz a történelmi szükségszerűség, mely a legjobbakat ezen a téren lelkiismeretükön át vitte el a reálisan keresztény és magyar szellemű közösség megteremtésének szükségességéhez, az egyoldalú vagy önző érdek miatt elfogult körökben gyanút keltett ezekkel a törekvésekkel szemben. A munkásság körében sajnálatosan hitelre talált az a tudatosan terjesztett rágalom, hogy a cserkészzet tisztán polgári vagy pláne proletárellenes mozgalom.

E nehézségekkel szemben a magyar cserkészzet teljes tudatossággal hangsúlyozta kezdettől vallott és egyre szenvedélyesebben hirdetett célját: ***a nemzet valláserkölcsei alapokra épített lelki megújítását.***

A jelen nehézségek és küzdelmek bennünket is arra indítanak, hogy még határozottabban valljuk, még mélyebben megalapozzuk, még nagyobb odaadással munkáljuk az ifjúság *lelki elmélyülését és testi megedződését*: hogy a cserkészmozgalom útján a jövő magyar társadalmának *értékesebb embereket és áldozatkészebb magyarokat* adjunk.

(Sík Sándor nyomán Surján László)

A magyar cserkészideál II.

Emberebb ember, magyarabb magyar

Megvalósításának két feltétele van: újjá kell születnie minden magyar embernek *önmagában*, mint egyénnek, és újjá kell születnie mindenkinek magyarságában, mint az újjászülető magyar *nemzet tagjának*. Az új magyar generáció minden tagjának különbnek kell lennie, mint a régebbi generációk voltak, mert nagyobb és bonyolultabb feladatokat kell megoldania. „*Legyen minden magyar utód különb ember, mint az apja volt*” – mondja Vörösmarty. A magyar cserkészlet jelenleg is ezt az értékesebb embert, ezt az áldozatra készebb magyart akarja megvalósítani.

Különb (Isten akarata szerinti) ember
és különb (nemzetét önzetlenül szolgáló) magyar,
emberebb ember és magyarabb magyar:
ebben lehet legrövidebben összefoglalni a magyar
cserkészideált.

Emberebb embert!

Emberebb embert akarunk. Az első világháborút követő generációt vagy akár a *legközelebbi múltét* is – tisztelet a kivételnek! – valami szerencsétlen rokkantság jellemzi. Évtizedes politikai és gazdasági kudarcok, folytonosan megújuló törekvések, az idegen szellem sorvasztó mérge, rengeteg erkölcsi hajótörés, legvégül az utolsó évtizedek kiszolgáltatottságának szörnyű nemzeti és társadalmi rombolása és a jövő lesújtó bizonytalansága: valami történelmi fáradtság bélyegét nyomta rá erre a nemzedékre. A lógó fejek, a csüggedt homlokok, a roskadt gerincek korát éltük és éljük. Önerdekű, közömbös, célt maga előtt nem látó, önelhatározásra, cselekvésre képtelen, emberben bízni, Istenben hinni nem merő, kiüresedett élő félemberek tömegei nyüzsögnek körülöttünk a mai felnőttek társadalmában is. Az az ifjúság, amely érzi hivatását és érzi erejét, amelynek van hite és lendülete, és amely akarja is vállalni a magyar jövő óriási munkáját: ez a mi *reménységünk*, a magyarság újraéledésének, feltámadásának egyetlen lehetősége. Ha ez a fény is délibábnak bizonyulna, ha ez a tűz is szalmaláng lenne, akkor másfél századdal elkésve mégis igaza lesz J.G. Herder jóslatának, hogy a magyarság elvégezte történelmi feladatát, sorsa most már a pusztulás.

Mi ad biztosítékot arra, hogy ez nem így lesz? Nincs itt más reménység, csak egyetlen egy: egészen mélyre kell nyúlni, egészen az *egyéniség gyökerébe* kell beleoltani az új élet elvét: a krisztusi lelkiség élő vizéből kell táplálkoznia az újjászülető magyar egyéniségnek, hogy az élő egyénekben életre kelhessen a nemzet. Félúton itt nem lehet megállni, a félmunka rosszabb a semminél. Vagy kap a nemzet egész embereket, egész jellemeket, vagy meghal a haza. Egész emberek pedig az *Evangélium kenyéré*n nőnek. Ezért nem véletlen, hanem a legmélyebb szükséglet ösztönös megérzése, hogy a *magyar cserkészlet* legelső képviselői mindjárt eleitől kezdve jobban hangsúlyozták a cserkészletben a *jellemnevelő feladatokat*, mint bárhol külföldön. A dolgok logikájából eredt, hogy mindjárt kezdetől azok a cserkészalakulatok végeztek jobb munkát, és lassankint azok nyomták rá a maguk bélyegét az egész magyar cserkészlet arculatára, amelyek eleitől fogva tudatosan a *mélyebb (vallásos) lelkiség* kialakítását vallották a cserkészlet legfőbb céljának, és amelyek nem így indultak el, előbb-utóbb tengésre vagy sorvadásra jutottak és jutnak. Innen van és nem a véletlen műve, hogy a külföldi cserkészek nálunk annyiszor

megállapítják, hogy *Magyarországon sokkal komolyabban fogják fel a cserkészetet, mint más nyugati országokban*. Igen: nekünk komolyabban kell felfognunk a cserkészetet, nekünk többet kell kívánnunk magunktól, mert tőlünk többet kíván a mi szerencsétlen nemzetünk! A magyar cserkészideált talán így lehetne összefoglalni:

Minden magyar cserkész Isten embere legyen, mert az Isten embere egész embere a földnek is. És minden magyar cserkész honvédő legyen: azaz a magyar értékek, a magyar nemzeti célok békés őrt állója, önzetlen szolgálója.

Mi tudjuk – elméleti meggyőződésből is, cserkészmegfigyelésből is, saját magunk megtapasztalásából is –, hogy másra építeni, mint Istenre, annyi mint homokra építeni, és mi nem tudjuk elviselni, hogy Magyarország jövője homokra épüljön. Istent és vallást kihagyni a számításból, annyi mint figyelmen kívül hagyni a legsúlyosabb tényeket, de mi, cserkészek gyakorlati emberek vagyunk, akik tiszteljük a tényeket. Tudjuk, hogy **a természet és a történelem Isten akaratát valósítja meg**, és tudjuk azt is, hogy ez az akarat a történelemben emberi akaratok útján érvényesül. Mi építő munkásai akarunk lenni ennek az akaratnak, cselekvő hordozói a történelemalakító erőknek. Amikor **Istent** mondunk, akkor nem elvont fogalomra gondolunk, nem a könyvtudósok elméleti feltevéseire, nem is kényelmes nyárspolgárok semmire nem kötelező ellágyulásaira, hanem a **személyes, teremtő Istenre**, a történelemben konkrétan megjelent, **Jézus Krisztus** személyében testté vált istenségre, a nekünk törvényt adó, köztünk és bennünk élő Istenre. Amikor vallást mondunk, akkor mi magyarok és keresztények ezen a szón nem értünk sem észvallást, sem egyéni vallást, sem részigazságokat hirdető új vallásokat, mert jól tudjuk, hogy ezek milyen erőtlen képződmények. De nem értünk semmiféle nem keresztény vallást sem, – a zsidó, mohamedán, hindu, buddhista, taoista stb. cserkésztestvéreink saját feladatának tartjuk, hogy a maguk cserkészetének lelki tartalmát alakítsák ki a maguk hite és lelkiismerete szerint, a maguk országában, és meg vagyunk győződve, hogy ezt meg is teszik éppen olyan határozottsággal, mint mi megtesszük a magunk számára. Nekünk, akik magyarok vagyunk és keresztények, a vallás a mi Urunk Jézus Krisztus személyét, *a kereszténység hitvallását és erkölcsiségét jelenti* úgy, amint az Evangélium és az Egyház élő tanítása élénk adja: hitet, egyházi közösséget, Isten kegyelméből élő mindennapi ökumenikus keresztény életet. Mindaz, ami ennél kevésbé határozott, vagy ennek ellentmond, mégha olykor tetszetős szándékkal is, mint pl. „semleges”, „szabadelvű”, „másságot tisztelő” (amíg a kimondójáról van szó), az lehet a jobbik esetben jóhiszemű elmélet, de termékeny, egész élet nem fakad belőle, magyar jövőt építeni rá szánalmas erőlködés, végzetes tévedés.

Nekünk öntudatos, elkötelezett ifjúság kell, melynek tartása, önbizalma mély forrásból táplálkozik: **az emberméltóság és az istenfiúság átérzett öntudatából**. Nekünk erős gerincű ifjúság kell, melynek van eszményképe, elve, hite, hitvallása, tízparancsolata, és amely tudja, hogy miért él, tudja hogy van célja és értelme az életnek, amely tud is élni és halni hitéért és hazájáért. Olyan, együttműködésre kész ifjúság kell, amelynek van lendülete és küldetésstudata, a kimeríthetetlen krisztusi forrásból fakadó aktivitása, kezdeményező, intézkedő akarat, cselekvő, szívós energiája, százszor újrakezdeni tudó, szent hivatása. Akar és tud is szép, gazdag életet élni, tud ihletet, hitet és derült lelket meríteni a természet szépséges erőiből; friss örömmel és hozzáértéssel lát a *munkához*, mert szereti és élvezzi azt, szabad lélekkel vállalja a *fegyelmet és a törvényt*, mert élete természetes formájának érzi; egészséges, tudatos önérettel tiszta akar lenni testben-lélekben, és a tisztaság boldog kincséért áldozatra is kész leendő *családjáért* vagy Istenhez kötődő hivatásáért.

Az ilyen ifjúság tud élni Istenből és kegyelemből gyakorlati *keresztény életet*, és nagyszerű ambícióval, de mindennapi munkával dolgozik a maga *krisztusi egyénisége* kialakításán, amely tisztelettel néz történelemre, hagyományokra, szellemi nagyságokra, tekintélyre, tud szeretni önzetlenül – és mindazt a lelki kincset, amelyet magában verejtékes munkával kialakít, oda tudja

adni mindenestül felnevelő édesanyjának: a *magyar hazának*. Erre a tisztult lelkeségre, ilyen, Isten akarata szerinti emberebb emberekre van szüksége elsősorban az újjászületendő Magyarországnak. Ez a magyar cserkészszemély, az (Isten akarata szerinti) *emberebb ember*.

Magyarabb magyart!

Magyarabb magyart akarunk. Ez az a másik pont, amelynél csak a lemondás csüggedt keserűségével, vagy ökölbe szoruló kézzel tekinthetünk évszázadunk magyar társadalmára. Miben áll ennek a társadalomnak a magyarsága?

Nem beszélünk az idegenekről, akik nem tudtak együttérezni velünk, a magyar nép szenvedésével, akiknek nem fájt a mi keserűségünk, nem sajtogtak a mi sebeink; „akinek nem borja, nem nyalja” – mondja Zrínyi. Azokról van itt szó, akik vér, származás, hagyományok szerint magyarok, *de lélekben nem voltak azok*. Magyarokról és keresztényekről, akik csak anyakönyv szerint voltak azok. Akiket át- meg átjárt a világ nagyvárosainak pénzközpontú, sekélyes szelleme, és kiölte belőlük a nemzetükhöz, hazájukhoz való tartozás érzését, akiken erőt vett a féktelen önzésnek, a minden áron, kíméletlenül előtörő egyéni érvényesülésnek és meggazdagodásnak a láza, és elfordította tekintetüket mindentől, ami nem ezzel az érvényesüléssel függött össze. Akiket elkapott az a nyugtalan, gyökértelen, beteges szellem, amely – minthogy nem voltak hagyományai, nem volt történelmi gyökerezettség, nem volt világnézete – ideges kapkodással nyúlt minden után, ami újnak látszott, szenvedélyes türelmetlenséggel adta oda magát minden újnak látszó eszmének, és eltanulta a „haladás, progresszió, forradalom” vagy a szabadosságot liberalizmussal lefedő és más hasonló jelszavaktól hemzsegő nemzetközi tolvajnyelvet. Elvesztette érzékét minden iránt, ami régi nemzeti érték, tehát magyar, tehát nekünk való volt, minden iránt, ami ennek a népnek természetes erőiből nőtt ki, és meggondolás nélkül szövetkezett a magyar nemzeti, népi és történelmi gondolatvilág minden ellenségével. Ezek azok világpolgárok (kozopoliták), akik csak gúnnyal tudják emlegetni történelmi nagyjainkat, akiknek nevetséges a hazafias érzés, és csak lekicsinyléssel, megvetéssel tudnak nyilatkozni nemzeti műveltségünk, irodalmunk, művészetünk legragyogóbb alakjairól. Ezek azok, akik évtizedeken át következetes munkával hordták a fegyvereket ellenségeink szellemi fegyvertárába, akik főleg lapokban, könyvekben, szónoklatokban és filmekben valami perverz gyönyörűséggel dolgoztak a magyarság befeketésén a külföld előtt, akik siettek magukra venni minden piszkot, amivel a külföld megrágalmazott, akik az első világháború végén végül is kicsavarták hátulról a fegyvert a magyar honvéd kezéből, és undorító meghunyászkodással siettek kézcsókra a váratlan és könnyű győzelemtől meglepett ellenség elé. Ezek azok, akik önző énükön túlmenően a *gazdasági hatalom érdeksoportjához kötődve* hideg számítással teszik tönkre a családot, a nemzeti vállalkozókésztséget, a felemelkedést szolgáló oktatást, a magas fokú szakképzést, a hazai kutatást és fejlesztést s a magyar kultúrát. Páratlanul áll a kultúra történetében – mondja egyik publicistánk –, hogy „egy országnak saját fiai között annyi ellensége legyen, mint a szerencsétlen Magyarországnak”. *A múltban is így volt, most is így van.*

Ezek azonban csak az egyik osztályát képezik a *nemzet belső ellenségeinek*. A másik osztályba azok a magyarok tartoznak, akik hangosan és elszántan vallották magukat magyarnak, de bűnös nemtörődömséggel hunytak szemet az őket körülvevő világ társadalmi és gazdasági problémái előtt. Lelkükben a régi, letűnt világ, a boldog Magyarország, a magyar állam megingathatatlan hitt ereje és a magyar imperializmus, a harmincmillió magyar, a nagyszerű magyar jövő álmai lebegtek, és a körülöttük felhalmozódó feszültségekről, a szociális problémákról, a nemzetiségi forrongás egyre közeledő földrengéséről szinte egyáltalán nem vettek tudomást. Elandalodtak a régi dicsőség édes dallamain, a cigánybandák magyar nótáin, és ölbe tett kézzel engedték magukat sodortatni az örvény felé; nem volt fontosabb politikai feladatuk, mint a nemzetiségi elemek török-szakad megmagyarosítása, vagy a maradék

magyarságnak a német fajelmélet alapján történő megosztása, csökkentése; egyesek a turáni Hadúrban hívó vallásról álmodoztak, és napjainkban ide sorolhatjuk a vallási köntösbe burkolt, új, liberalista, politikai szerveződések is stb.

Az a magyar, aki a mi cserkészszemélyképünk, mindenekelőtt *tudja*, hogy ő magyar, de nemcsak a születés és az anyanyelv, hanem a magyarsággal való élés, a magyarsággal való *együttérés* jogán. Egynek érzi magát a magyar múlttal, magáénak érzi ennek a nemzetnek minden dicsőségét és minden szenvedését, régi nagyjaink lelkeségéből való léleknek érzi magát, aki nem tud közömbös maradni egy-egy kurucnóta dallamának hallatára. Szent István, Szent Imre, Szent László, Szent Margit, Hunyadi, Zrínyi, Bocskai, Bethlen, Rákóczi, Széchenyi, Teleki, Apor Vilmos és Mindszenty nem pusztán nevek a fülében, hanem példaképek, akiket ismer, ért, hódolattal övez és szeretettel vall magáénak. Ha érzéketlen, durva, gúnyoló szót hall róluk, szíve mélyéig sértve érzi magát, mintha apját vagy anyját gyalázták volna; a nagy erkölcsi eszmények az ő alakjukban öltönek testet lelke előtt. Egynek érzi magát a Kárpát-medence minden magyarjával; minden nyomorúság, minden megalázás, minden ostorcsapás, amelyet ez a szegény nemzet elszenvedett, ott ég a lelke mélyén olyan fájdalommal, melyet nem lehet elfelejteni, mely fájdalmasan belesajog minden gondolatába és érzésébe. Számára a felvidéki Esterházy János és az erdélyi Márton Áron, valamint a magyarságukért, hitükért áldozattá váló névtelen magyar hősök, az 1848-as és 1956-os fiatalok a nemzet azonosságtudatának elszakíthatatlan részei. Egynek érzi magát a Kaszap István és Salkaházi Sarolta által megélt, krisztusi magyar jövővel is. Átérti az iszonyú *felelősséget*, mely minden magyar vállára nehezedik.

A nagy nyugati nemzetek fia megengedheti magának, hogy csak egyén, csak családapa vagy csak művész akarjon lenni; de mi kevesen vagyunk és óriási munka áll előttünk, nálunk mindenkinek magyarnak, a nemzet élő tagjának kell lennie, mindenkinek ki kell vennie a részét a közjó szolgálatának nagy *nemzeti munkájából*, mert mindenkinek jut belőle. Feladatunk a krisztusi magyar közélet vállalása, mert alig van már rajtunk kívül, aki felnövekedve a nemzeti közjó előmozdításán fáradozna önzetlenül. De az a magyar ember, aki mint cserkészideál előttünk áll, tudatában van annak is, mit jelent Európában idegen népek, fajok óceánjában magyarnak lenni. Átérti a régi költő szavát, hogy „*kicsiny sziget vagyunk tenger közepében*”, de nem talál helyet szívében a csüggedés, a nemzeti lemondás közönye. A „mindennek vége”, az „úgyis hiába” és a többi effajta keserű szólalás filozófiája nem hat a lelkére. Tudja, érzi, hiszi, hogy van még a magyarságnak mondanivalója az emberiség számára, különösen most, „útban Európa felé”.

De nem zsbibasztja el a másik magyar kísértet, az elbizakodott nemzeti *álmodozás szelleme sem*. Az a szellem, amely a béke boldog évtizedeiben beérte annak a hangoztatásával, hogy Magyarország a legszebb ország, de semmit vagy majdnem semmit nem tett, hogy azzá legyen; mely az első vagy a második nagy világháború alatt naiv optimizmussal hitte, hogy győzni fogunk, mert igazunk van; mely az utolsó percig nem hitt komolyan Magyarország feldarabolásában, és csodától várta a nemzet feltámadását, vagy 1945 után sorsunk jobbrafordulását.

A magyar cserkészszemély tudatosan nem mond mind a kettőre. A nemzeti kétségbeesés és a nemzeti ábrándozás veszedelmes átka között a *realizmus* kemény országútján halad. Tisztában van vele, hogy csak a *keresztény lelkeség és magyarság* mélyéről való teljes megújulásunkban bízhatunk. De tisztában van azzal is, hogy nemcsak a földrajz és történelem, hanem a vallás és világnézet, tudomány és művészet, a gazdaság és az életföltételek is a *Nyugathoz* kötnek bennünket. Évezredek mártírhívásunk az volt, hogy a saját testünkkel védjük Európa kultúráját. Ezután sem lehet más hivatásunk, mint hogy összekötő *híd* legyünk Nyugat és Kelet között, hogy rajtunk át nyújthassa egyik a másiknak, ami benne értékes. Nyugat kultúráját közvetíteni Keletre, Kelet életerejét, eredeti színgazdagságát, átcsörgedeztetni Nyugat ereibe, értékesíteni az emberiség számára. Ezt a hivatást csak akkor teljesíthetjük, ha hívek

maradunk legnagyobb szellemeink hagyományaihoz: az Árpádok, Hunyadiak, Zrínyiek példájához, a Bessenyeiek, Kazinczyak, Széchenyiek, Teleki Pálok és Sík Sándorok jelszávához: *magyarnak és európainak lenni egyszerre*. Eltanulni mindent, amit Nyugat kigondolt és kidolgozott, magunkévá tenni mindent, de egészen a magunkévá, egészen magyarrá: földolgozni a magunk szükségéi szerint, átformálni a magunk igényeihez, beleönteni a magunk lelkét, magyarrá tenni mindenestül, mint Szent István Nagy Károly intézményeit, mint Zrínyi az olasz írók eszméit, mint Széchenyi az Angliában tapasztaltakat, mint Arany és Petőfi az Ó- és Újvilág klasszikusaiból magukba szívott rengeteg értéket.

Közép-európai hivatásunk

Nagy világtörténelmi hivatásunkon kívül van még egy közép-európai hivatásunk is: *újra államot teremteni hazánk területén*. Népek országútja volt ez a föld, jártak itt hun, avar, germán és szláv törzsek, megtelepedtek hosszabb-rövidebb ideig, és elsodorta őket a történelem forgószele. Hiányzott belőlük a történelmi erő, a különböző elemeket egységbe összefogó, népekből, néptömegekből nemzetet teremtő tehetség, az államalkotó erő. Az az őserő, amelyet a magyarság még az őshazából hozott magával.

A régi keretek mindenestül nem térnek vissza. Nem tudjuk, hogyan fog alakulni a jövő, de Közép-Európa népei miránk, mi pedig őrájuk vagyunk utalva, és ha el nem nyel bennünket a két tenger valamelyike, akkor csak centrális szerepünk lehet a közép-európai jövő kialakulásában, ez világos előttünk. Fel kell készülnünk erre a nagyszerű közép-európai hivatásra. Meg kell ismernünk azokat a népeket, amelyeknek a sorsával beláthatatlan időre össze vagyunk kötve, és meg kell ismertetnünk magunkat is minél jobban. Nekünk kell kidolgoznunk a harmonikus és termékeny *együttélés* eljövendő rendszerét, hogy majd készek és méltók legyünk rá, ha eljön a történelmi óra.

Ugyancsak magyar hivatásunk teszi kötelességünké parancsoló szükséggel a *szociális testvériség* követeléseit is. Mi, magyarok oly kevesen vagyunk, hogy öngyilkosság volna felhasználatlanul hagyni bármit is a *lehetséges magyar* erők közül. Amíg a magyarság legszelesebb rétegei: a munkásság és a parasztság nem tudnak mindenestül beleolvadni a nemzet vérkeringésébe, amíg a nemzet egészének teljes tudatosságú és felelősségű részeivé nem válnak, addig a magyarság nem élheti természetes életét, annál kevésbé fejtheti ki erejét küldetése teljesítésében. Ennek a nemzeti egységnek megvalósítása pedig – akár politikai, akár gazdasági, akár kulturális oldalról nézzük – csak a tudatos, a *művelt*, a társadalmilag erősebb rétegekből indulhat meg: azokból, amelyek *vezető egyéniségeit* a cserkésztől várjuk.

Mindez természetesen nem a gyermekek dolga: éppen ezért ezek az elgondolások csak *alapozó elemei* a cserkészszemlényünknek. A célkitűzés elsősorban a vezetőknek szól, nekik mutatja meg a nevelés helyes irányát. Ám a vezetőknek ebben az értékét vesztett, elliberalizálódott világban tisztában kell lenniük azzal, hogy magyarságtudatuk csak életre váltott *krisztusi hitük* elkötelezett szikláján áll meg.

(Sík Sándor nyomán Surján László)

A magyar cserkészideál III.

A kommunizmus után, újrakezdve

*A régi, máig is élő meglátásokhoz
csatlakoztassuk a mai szükségleteket.*

Az idegen nagyhatalmi érdekeket szolgáló ateista diktatúra alatt negyven évig nem volt nyilvános cserkészélet. Ezalatt a közéletben csak elítélő nyilatkozatok vagy szűk körben nosztalgikus emlékeket hallottunk róla. Tisztelet azoknak, akik tudtak és mertek katakombába életre vállalkozni és – lehetőségeik szerint – őrizték a cserkészlet szellemiségét és értékeit. Most meg kell jelölnünk a mai cserkészlet célkitűzéseit. Kell-e, s ha igen, hogyan és mennyire kell változtatni azon, amit annak idején Sík Sándor megfogalmazott? A kérdésre egy szóval nem lehet válaszolni: szükséges is lehet a változtatás, de végzetes is lehet minden téves kísérlet.

A cserkészttörténelem megismétli önmagát

Sík Sándor gondolatait újraolvasva meglepő élményt jelent az a felismerés, hogy a cserkészttörténelem szinte megismétli önmagát, hogy a mai idők eseményei, problémái mennyire hasonlítanak a régi időkben átvészeltékhez. Következésképpen sok tanulságot levonhatunk mindabból, amit mintegy nyolcvan éve leírt ezeknek az időknek zseniális, nagy tanúja.

Láttuk, hogy a magyar cserkészmozgalom első világháború előtti indulásakor több irányba kezdtek vezetni a cserkészmunkát. Természetesen a kitűzött célok sem lehettek egyformák, pedig az egyes irányzatok vezetői egyaránt *Baden-Powell eszméire* hivatkoztak –, akárcsak ma.

Az elmúlt negyvenévi kommunizmus után ugyan egységesnek látszó cserkészlet indult, de ez csak kérészetű egységnek bizonyult. Sajnálatosan – különböző elvi vagy személyi okokból és külső hatások következtében – most is több irányzat alakult ki. Közülük csak kettő látszott kezdetben jelentősnek: a Magyar Cserkészszövetség és a belőle parciálisan kivált Magyar Cserkészcsapatok Szövetsége. Kettejük között komoly vitákra került sor. Ezek központjában a *vallás-erkölcsi nevelés* kérdése volt a legjelentősebb. A Magyar Cserkészszövetség – a cserkészlet régi hagyományainak megfelelően – rendületlenül kitarzott és ma is kitar a *vallásos nevelés* mellett. Az Isten iránti szereteten túl azért is, mert a cserkészlet világszerte ugyanezt vallja (Duty to God!)³, és azért is, mert a magyarságnak a hosszú és tudatos hit- és erkölcsrombolás után ma erre van a legnagyobb szüksége. Az ország népének manapság is, mint a század elején, *újja kell születnie lélekben s magyarságban*. Ez utóbbihoz csak megerősödött hittel és tisztultabb lélekkel juthatunk.

A vita a két Szövetség vezetői között egy évnél is tovább tartott, majd enyhülni látszott, megszületett ugyanis egy megállapodás, mely szerint ateista nem lehet cserkészvezető! E megállapodás alapul szolgált ahhoz, hogy kialakulhasson a „*Magyar Cserkészlet Tanácsa*”, mely mindkét Szövetséget magában foglalta, elősegítve ezzel azt, hogy a magyar cserkészlet újra elismert tagja legyen a genfi központú *Cserkész Világszervezetnek*, és egyúttal megnyíljk az egységhez vezető út is.

Utólagosan keserűen tapasztaljuk, hogy az alapvető egyezséget a Cserkészcsapatok Szövetségének nem minden vezetője fogadta el.

³ Kötelesség az Isten iránt

A mi véleményünk az, hogy – a vezetni akaró ateisták kivételével – bárki lehet cserkész, akár kapott vallásos nevelést, akár nem. Jézus Krisztus is azt mondta, hogy „...nem az igazakért jöttem...”. Nekünk sem csak a vallásosan nevelt gyerekekhez van küldetésünk, hanem a lelkiileg elhanyagolt gyerekekhez is Istenhez kell vezetnünk, nem erőszakkal, hanem szeretettel és példaadással, a közösség formáló erejével.

A vallás erkölcsi élet és nevelés az újjászerveződött magyar cserkészlet első és legfontosabb célkitűzése volt és maradt is. A kommunizmus elmúltával úgy érezzük, hogy a hagyományos cserkészlet célkitűzéseinek alapvető megváltoztatására nincs szükség, és ma is hisszük és valljuk, hogy nálunk a cserkészletnek ma is „emberebb embert és magyarabb magyart” kell nevelni. Ehhez eszménykép a népet tanító és az Istennel kiengesztelő Jézus Krisztus, akit ezért a legfőbb cserkészletnek nevezhetünk.

A nemzet újjászületésének szolgálata

A *nemzeti újjászületés* gondolata napjainkban még aktuálisabb, mint volt az első világháború előtt és után. Ezt kell tehát ma is szolgálnunk, esetenként a régi módszerek változtatásával, korszerűsítésével.

A lelki megújulás igényét növelte az ateista kommunizmus terrorja. Megszűnése megnyitotta a lehetőségeket. Elsősorban a vallásos élet szabaddá válásában lehet ezt legjobban nyomom követni. Egyelőre kevésbé jelentkezik, és ma még nem is látjuk eléggé a magyar kultúra, a népi hagyományok kellő megbecsülését sem a rádió, sem a televízió adásaiban, de még a közönségben sem. Bartókot és Kodályt – szemben a régebbi gúnyolódásokkal – ma már becsüljük ugyan, de sokan vannak, akik az őket tápláló „*tiszta forrás*”-t elzárnák, ha tehetnék. Sokan vannak, akik a magyar lélektől távoli, divatos és csak rövid ideig élő, káros tömegszuggesztív okozó zene- és ének- „*produkciókat*” többre becsülik, mint a magyarság több ezer éves megnyilvánulásait énekekben, táncban, zenében és gondolkodásmódban.

Ugyanakkor széles körben érvényesül az érték nélküli „önmegvalósítást” hirdető, pénzimádatot sugalló, erkölcsi szabadságot és manipulált információt szolgáltatató, családi értékeket romboló tömegkommunikáció liberális hatása. Mindezek társadalomra ható önpusztító folyamata (alkoholizmus, a kábítószer-fogyasztás robbanásszerű terjedése, a családok szétesése, tömeges magzatgyilkosság, semlegesnek álcázott ateista oktatás stb.) napjainkban már a magyarság *fennmaradását* veszélyezteti. A magyarság lélekszáma évi 50 000 fővel csökken.

Mi, cserkészek – éppen a társadalmi kihívás miatt – erős indítást érzünk a *magyar népi kultúra* jobb megismerésére, megszeretésére, terjesztésére, s ezzel a *magyar öntudat* növelésére. Nem látunk okot arra, hogy ne a magyar népdal, ne a néptánc segítségével dolgozzunk, ne a magyar gondolkodásmód elsajátítására törekedjünk. Lehet, hogy ezért többen lenéznek bennünket, sőt nacionalizmussal vádolnak, és azzal is, hogy ott akarjuk folytatni a cserkészletet, ahol negyven éve abbahagyták velünk.

Igen, a háború előtt is szükséges volt a magyar kultúra védelme, a magyar gondolkodásmód megőrzése – védekezésül a német nemzeti- szocialista (náci) maszlaggal szemben. Ma pedig legalább annyira kell óvni magunkat a beözönlő amerikanizált liberalizmussal szemben. Az idegeneknek *saját értékeinket* mutassuk, s ne a külföld majmolását. Az idegen saját értékünket keresi nálunk, intett Teleki Pál. Nyugat *minket* akar látni és hallani, és nem a nálunk már elkoptatott „*kultúrincseket*” viszontlátni, visszahallani. Saját egyéniségünk kell ahhoz a szerephez is, amit a Nyugat és Kelet közötti *híd* felépítésében játszunk. Ha nem önmagunkat mutatjuk a világnak, nem lehetünk az annyira áhított Európa-ház hiteles tagjai.

A tájékozatlanok, a liberálisan gondolkodók, a rosszindulatúak gúnyolódhatnak, rágalmozhatnak. Vádjaikat meghallgatjuk, a magyar jövőért pedig azt tesszük, ami tenni adatott!

Az őszinte istenhít, a mély vallásosság mind az egyéneknek, mind a nemzet életének egyetlen alapja. Erről nem vagyunk hajlandók lemondani semmilyen vádaskodás hatására, még

akkor sem, ha ezt egyesek konzervatív maradiságnak vagy bárminek ítélik. Sokakkal szemben valljuk, hogy *krisztusi hitünk és magyarságunk Szent István óta elválaszthatatlan*.

Mindezt vállaljuk, és erre igyekszünk nevelni a fiatalokat meggyőződésünk, hitünk és legbensőbb érzéseink alapján. Vállaljuk, mert a jobb- és a baloldali szélsőségesek drasztikus akciói után a magyar népnek arra van szüksége, hogy lelkiekben, erkölcsiségében és magyarságában újjászülessék. Ezt szolgálja a cserkészélettől elválaszthatatlan hivatásra nevelés a vezetőképzésben.

Sokaknak, így a magyar cserkészeknek is nőtt a *nemzeti öntudata* – talán dacból – az első világháborút követő szélsőséges baloldali forradalmak után és – lehet hogy újra csak dacból vagy érdekből – közvetlenül a kommunizmus összeomlása után is. Az idegen, bolsevista diktatúra megszűntével a nemzeti és vallási vágyak, igények elemi erővel törtek a felszínre. Természetesen mi, cserkészek, nem lehetünk elégedettek az érdekkereszténységgel; nem elég nekünk, ha valaki csak annak bizonyítására jár templomba, hogy ő nem (vagy nem volt) kommunista; nem elég, ha valaki csak azért „magyarkodik”, hogy múltját takargassa. De új jelenségekre is felfigyelhettünk. Azt hittük, hogy a kommunista ateizmus összeomlása után boldogító, felszabadító öröm lesz újra hinni, mert láttuk, hová vezet az ateizmus. S most azt kell tapasztalnunk, hogy az évezredforduló táján hinni, hitet megvallani ugyanolyan nehéz, ha nem nehezebb... A gonosz erői – úgy látszik – nem akarnak belenyugodni vereségükbe. Halálos sebet kaptak, mint az Apokalipszis vadállatai, de maradék erejükkel a semleges világnézetet hirdetve, a liberalizmus köntösében ravaszabban és cinikusan rombolnak tovább.

A cserkészetnek minden körülmények között *igaz hitre* és őszinte *magyar lelkiségre* kell épülnie. Mindez azonban nem jelent új feladatot, csak régi módszereinket kell korszerűsíteni, elsősorban a vezetőképzés területén. Ezt a célt szolgálja a vezetőképzés 1996-ban bevezetett hivatásfelkészítő része is.

Az emberebb ember célkitűzésnek régi eleme a *szociális öntudatra* való nevelés. Ez – talán megváltozott formában és más módszerekkel – mai feladataink közé is tartozik. Ma is része az emberebb embernek és a magyarabb magyarnak. Mára és mindenkorra szól a tanítás: „Szegények mindig lesznek közöttetek...”

A második világháború majdnem elpusztította az országot, és az idegen érdekeket kiszolgáló kommunista hatalom bűnös felelőtlenséggel tönkretett gazdasági élete csődhalmazt és nagy szegénységet hagyott maga után. A kommunizmus csődje után ennek javítására hozott érdemi vagy kétes intézkedések eredménytelenségeit fájdalmasan tapasztaljuk, növekszik az emberi nyomorúság. A naiv lelkek azt hitték, hogy a politikai változások másnapján már anyagilag is egy szintre kerülhetünk a gazdag népekkel. Ezzel szemben 1994-től a „szakértői” kormány nemzetidegen gazdaságpolitikájának következményeként az elszegényedés (éhező gyerekek, bezárt kórházak, nincstelen falvak stb.) tömeges méreteket öltött. Van tehát szociális probléma bőven, melyeket a pszichológiai nehézségek csak még nehezebbé tesznek. Mindezt meg nem látni, és legalább a magunk gyenge eszközeivel nem küzdeni ellene: hiba, sőt *bűn* lenne. A szociális kérdések megoldása kormányzati, politikai kérdés, nem cserkészfeladat, de „a cserkész, ahol tud, segít.” Ami dolgunk cserkészfiataljainkat arra nevelni, hogy ne csukott szemmel, ne süketen járjanak az emberek között, keressék és találják meg a segítség kisebb-nagyobb útját-módját. Egy apró szívesség, egy kicsi támogatás, egy kis kedvesség, udvariasság sok ember életét teheti könnyebbé, elviselhetőbbé. A szociális kérdések meglátása és a segítség módja, lehetősége az életkorral együtt növekszik. Fejlesszük ki tehát a ma gyermekéből a szociálisan gondolkodó és cselekvő, másokat szerető embert. „*Találékonyssággal, erős akarattal, összefogással és sok szeretettel gyakran lehet segíteni ott, ahol az anyagiak hiányzanak.*” (Teleki Pál)

Fel kell készítenünk a ránk bízottakat a felnőttkorra, a társadalom szociális kérdéseinek az Egyház szociális tanítása szerinti megvalósítására, a közjó szolgálatára.

Ebben a társadalmi-gazdasági folyamatban semmiképpen nem válhatunk a fejlett nyugati országok olcsó munkaerő-tartalékává, bérmunkában dolgozó gyarmatává, melyen a pénzvilág szűk érdekcsoportjainak könnyű zsirosodása mellett a magyar nép elnyomorodik, ipara leépül, oktatása elsekélyesedik, egészségügye visszafejlődik, és a reménytelenséget látva a gyermekáldást nem vállalja.

Ez a szemlélet vonatkozik a művészeti és tudományos kutatás és fejlesztés átvételére és továbbfejlesztésére is. Erre kötelez bennünket a két Bolyaitól kezdve Zipernowskyn és Bláthy-n át Rubik Ernőig a műszaki tudományok hazai és a világon szétszórt legkiválóbb magyar tudósgárdája, beleértve az Amerikában élő, holdautóépítő magyar tudóst is. A kutatásfejlesztés hazai intenzív növelésén, az oktatás színvonalának emelésén, a tudományos igényű termékek hazai kifejtésén kívül nincs más út a nemzet gazdasági és erre épített kulturális felemelkedésére.

Előre nézzünk!

Sík Sándor gondolatainak ismételt felhasználásával elmondhatjuk, hogy az Isten és a magyarság szolgálatára ma is emberebb embert, magyarabb magyart akarunk nevelni. Olyat, aki tud szociálisan gondolkodni, *a közösségért cselekedni*. Nincs ehhez más reménység, csak egy: egészen mélyre, az egyéniség gyökerébe kell belenyúlni, és odajuttatni az „élő vizek” forrásának a vizét: *Krisztus igéjét*. Itt nincs helye félmegoldásoknak, mellébeszéléseknek. Egész emberek csak a *Szentírás* kenyerén nőhetnek fel. Itt kapcsolódik össze az istenhít és a haza szolgálata. – Lélekben legyen minden magyar honvédő, azaz „honvéd”: az ősi magyar és keresztény értékek mindenkori védelmezője.

Az előzőekben olvashattunk a cserkészzet régen és újabban megfogalmazott célkitűzéseiről. Akkor járunk el helyesen, ha összeolvasszjuk a hagyományost és a mai szükségletekből fakadó célokat. Ezek tulajdonképpen azonosak, csupán arról lehet szó, hogy a régi megfogalmazást a mai körülményekre alkalmazzuk; természetesen „a múlt csak példa legyen most”. *Előre nézzünk, és őrizzük meg értékeinket!*

(*Surján László*)

A magyar cserkészideál IV.

A leánycserkész-nevelés kérdései

Az újjáalakult cserkészlet célkitűzéseinek tárgyalását nem fejezhetjük be anélkül, hogy ne foglalkozzunk azokkal a feladatokkal, melyek – a közös törekvéseken túl – a *leányokra* vonatkoznak.

A leányok régebben a Leánycserkész Szövetségbe tömörültek, most pedig nálunk is, Európa-szerte is sokan a közös (fiú-lány) cserkészcsapatokba kérik felvételüket. Lehet, hogy ennek az oka a mai iskolai oktatás koedukációs rendszere, de lehet más, külön tanulmányt igénylő tényező is. Mindenesetre a mai Magyar Cserkészszövetség vezetőinek, irányítóinak nemcsak arra kell törekednie, hogy a vezetőségekben férfiak és nők egyaránt legyenek, de arra is, hogy a cserkészlet célkitűzéseiben a leányokra, a későbbi felnőtt nőkre, édesanyákra vonatkozó feladatok is szerepeljenek. A közös tevékenységen túl kapjanak helyet azok a *célok* és *feladatok*, melyek részben a társadalom jogos igényeiből fakadnak, részben pedig a leányok biológiai és pszichológiai adottságaival vannak összefüggésben. Hiba lenne, ha mindezt nem vennék figyelembe.

Az említett célokat és feladatokat meg kell fogalmaznunk, és végre is kell hajtanunk a feladatokat a cserkészpedagógia szeretetteljes módszereivel, még akkor is, ha a mai leányok és fiúk egy része számára ma még idegen gondolatokat is tartalmaz az eltérő adottságokból adódó sajátos képzés és *külön program*, vagy nehezen látják be ennek szükségességét.

Tény, hogy a fiúk és leányok legfeljebb csak rövid ideig járhatnak teljesen közös utakon. Természetesen a 10. törvény eszmevilágának figyelembevételével a külön programok nem jelenthetik az *időszakos közös tevékenységek* elhagyását. Erre is, arra is szükség van.

A célok és eszmények lehetnek azonosak, és kell is, hogy azok legyenek. Ez az egységes magyar társadalom és az egységes látásmód kialakításához hozzátartozik. Onnan kell kiindulnunk a sajátos leányprogramok kialakításánál, hogy keressük azokat a tulajdonságokat, melyeket a mai társadalom jogosan vár el a *jövő asszonyaitól*. Határozzuk meg világosan, hogy milyen asszonyokra, milyen *édesanyákra* és *feleségekre* van és lesz szüksége a magyar népnek. Nem vitás, hogy a magyarság lelki újjászületésében a nőkre *kiemelkedő feladatok* hárulnak. Az istenhit, a vallásra épülő jellemes élet, a magas szintű erkölcsi megújulás igénye férfiakra, nőkre egyaránt kiterjed. Tehát a cserkészlet emberebb ember, s magyarabb magyar célkitűzése mindkét nemre vonatkozik.

De milyen legyen a felnőtt leány? Milyen legyen a jövő magyar asszonya? Hogy lehet felesége a férfinak, mindenben megfelelő társa? Hogyan lesz képes megfelelni majdani édesanyai hivatásának? Tanítja-e őket valaki a legnagyobb női hivatás boldog vállalására: az anyaságra? Vállalják-e ezt Isten rendelése szerint? Előkészíti-e őket valaki a családi élet nehézségeire, azok leküzdésére? Vagy arra, hogy pl. ne a divatos ruházkodás legyen életük középpontja? Hogyan készüljenek fel a nőkre váró a munkahelyi és családi feladatok ellátására? Vagy pl. arra, hogy megtanulják a takarékos háztartásvezetést, a lakás ízléses és vonzó berendezését, a korszerű lakáskultúra ismereteit, a házi kertészkedést és mindenekelőtt a jellemes életre felkészítő gyereknevelést?

Nagyon sok mindent kérdezhetnénk még. A cserkészszajtot kellene felhasználni – e tanulmányt meghaladó – közösen kialakított gondolatok közlésére, a cserkészleányok női feladatainak, sajátos céljainak megfogalmazására és közzétételére.

Egy kétségtelen tény: az iskolai koedukációs oktatás, a földrajz vagy a matematika tanulása sem problémamentes az iskolákban, különösen kamaszkorban. De mennyivel nagyobb a

felelősség a kirándulások és cserkésztaborozások alkalmával huzamosan egy közösségben élő leányok és fiúk esetében. E felelősséget csak *a valláserkölcsi alapon álló lelkiismereti neveléssel és önneveléssel* formált emberi tartás eredményeként vállalhatja a cserkészlet. Leendő vezetőinket erre is fel kell készítenünk vezetőképzésük során. Érett vezetőink pedig csináljanak lelkiismereti kérdést abból, hogy leánycserkészeink az előzőekben feltett kérdésekre választ kapjanak, és ily módon a krisztusi, magyar alapokra épülő édesanyjai hivatásra cserkészéletük során felkészülhessenek.

(Surján László)

Gondolatok az újjáéledt magyar leánycserkészetről

A cserkészlet ma hazánkban „a romlás építője, az ösvények megújítója”

Cserkészpedagógián belül nem szabad a *leánycserkész-jellemnevelést* elkülöníteni. Aki nem teljes ember, az neme szerint sem lehet teljes nő vagy férfi.

Erre figyelmeztet maga az ember szavunk is, de a nyelvészekon kívül aligha tudja valaki, hogy az obi-ugor korból megőrzött összetett szavunk előtagja az *em*, a *nő*, nőstény jelentésű eme, emse szavunk alapszavával azonos, a ber utótag pedig az eredetileg *férfi* jelentésű férj szavunk változata. Amit tehát nyelvünk is összevontan őriz, próbáljuk meg mi is egybentartani, annál is inkább, mert az *emberséges* szavunk jelentése jellembeli tulajdonságokat jelöl: *becsületes, tisztességes, derék, barátságos, bátor, derekas* jelentésekkel.

Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a leánycserkészek édesanyaságra (vagy szerzetesi hivatásra) való felkészítése ne az erre a célra kialakított programok és módszertan szerint történjék.

A *magyar embert* a többi embertől *nyelve és kultúrája* különbözteti meg, s e kettő minősége határozza meg, hogy az, aki emberként derék – magyarként is annak nevezhető-e.

A cserkésznevelés lényegét a *minőség mértékeiben* kell keresnünk. Ahhoz azonban, hogy ezt a mértéket képesek legyünk meghatározni, igényeinket össze kell vetni a valósággal. Nem kerülhetjük meg, hogy felvázoljuk – ha csak mozaikképekben is – azt a társadalmi, nemzeti állapotot, amely a cserkészlet 40 éves tetszhalála alatt kialakult.

A Semmi közelít...

Az elmúlt évtizedek jellemzésére aligha lehetne adni tömörebb megfogalmazást, mint *Illyés Gyula* verse és egyben egyik kötetének címe: A Semmi közelít.

Az ateizmust „államvallássá” tevő kommunizmusban az istenszeretet kiirtásával elpusztítottak minden szeretetet.

Az egyén hitét, igazságát semmibevevő marxista-leninista ideológiának tételes, írott erkölcstana nem volt. Az ateista evolúció az embert a természet részeként, termelőerőként határozta meg, aki a létért való küzdelemben alakul ki. A küzdelemben a szükségesség vasszabályai uralkodnak, s abban erkölcsiségnek nincs helye. A politikai szükségesség érdekében azonban demagóg szólamokban szó esett a szocialista erkölcstről, amely szólamok – akár a divat vagy a ruhák szabása – szükség és cél szerint időről időre változtak.

Az istenhit eltüntetésére irányuló, az élet minden területére kiterjedő törekvések magukkal hozták a krisztusi erkölcsi törvények lassú elsatnyulását életünkben. Az ateista bölcsélet mindent tagadása azt vallotta: nincs rossz, nincs jó, nincs Isten, nincs semmi! Az én csak ösztön, szabad

akarát nincs, a lelkiismeret mesterséges úton megszerzett erkölcsi szokásokkal való egyezés, mivel lélek sincs.

Figyelmen kívül hagyták a lélektan alapigazságát, azt hogy az emberek szívében van egy üres hely, amelyet csak *Isten* tölthet be, ahogyan Szent Ágoston megfogalmazta: „Magad számára teremtettél minket, és nyugtalan a szívünk míg Benned meg nem nyugszik.”

Ezt az üres helyet utópiák, a naponta zátonyra futó elméletek és ideológiák – nemcsak a kommunizmusban, de a liberális fogyasztói társadalmakban és piacgazdaságokban keletkezők – sem tudják betölteni.

József Attila 1925-ben csodálatos sorokban örökítette meg *Isten* helyét a szívünkben:

„Én az Istenem úgy szeretem,
hogy a szívemet földbe vetem,
megérik, akkor learatom,
fölösét pedig másnak adom.

Meg is köszöni, akárki az,
akárha huncut, akárha igaz,
ha mindörökre, ha csak percre,
de az Isten fölébred benne.”

Aztán eljön *Nagy László* találó verscímével az *Egzakt aszály*, amikor

„üstökösként sárga sürgönyt
úsztat szervetlen térbe
szöveg: az utolsó vérző
alaknak is vége,

de él a szuper-anyag, él a
szilikát, kvarc, dolomit,
karszt és riolít, rodonit,
rekord kőzet sivár moréna”

A hitbéli aszály együtt jár az erkölcsi mérték tönkretételével. A zártság és befelé fordulás, a katakomba létre kényszerült hitélet következtében a kívül rekedt magyar társadalom felélte erkölcsi és szellemi tartalékait.

Ennek fájdalmas következményei már jól látszottak a puha diktatúra éveiben, de még inkább „ránk szakadtak” a fogyasztói társadalommal beköszöntő gátlástalan szabadossággal.

A korlátlan gazdasági lehetőségek mítoszának hódoló piacgazdaságban csak az alapvető emberi igények nem termelhetők meg és nem piacosíthatók: *a szeretet, békeesség, boldogság*, melyek alapja az Isten.

A fogyasztási cikkek kínálata, a szórakoztatás és szex iparrá fejlesztett nagyüzemei, az emberek anyagi javak felhalmozására irányuló elsődleges törekvései egyre jobban elvetik az erkölcsöt, a hagyományt és ezzel együtt a kultúrát. Az egyéniség túlhangsúlyozott szabadsága *közönyös, önző individualizmust* teremtett, az egymástól elidegenedett emberek társadalmát. Mire észreveszik az emberek, hogy életszükségleteiknek más dimenziói is lehetnének, már elveszítették minden képességüket, amivel azokat megszerezhették.

A feltámadás szomorúsága és öröme

A négy évtizedes tetszhalálból feléledt magyar cserkészlet feltámadásának első szomorúsága az a társadalmi környezet, amelyben megfogyatkozott a hit, az erkölcs és a kultúra egyaránt. A hagyományok ezen adottságok között életképtelenné válnak, hacsak nem alkalmazzuk azokat a jelen környezethez. Röviden szólva: újra meg kell tanulni járni, beszélni, hagyományainkat ebbe a környezetbe kell beépíteni mint alapokat. Erre ma minden szabadság adva van, de a szabadság a cserkészlet számára nem cél, nem eszmény, csak *előfeltétel*, ahogyan *Ravasz László* megfogalmazta: „A szabadság csak kezdet; a pusztá telek, amelyre még építeni kell, a szabadság még csak azt jelenti, hogy nincs akadály a belső fejlődésnek; tehát a szabadság csak feltétele az életnek, de még nem maga az élet. Nagy és drága dolog, mert nélkülözhetetlen, de csak felséges bíborpalást, amelyhez még egy fejedelem kell. Ez a fejedelem az erkölcsi érték. Hiszen az őserdőkben is van szabadság, talán még nagyobb, mint bárhol másutt, de mit ér ez a szabadság, ha nincs ideál, nincs feladat, nincs munka, egyszerűen nincs erkölcsi érték, amely a szabadságban megvalósuljon.”

A feltámadás szomorúságai között kiemelkedő helyet foglal el a *családok* bomlási folyamata, annak a társadalmi sejtnek az állapota, amelyből a cserkészlet a gyermekeket, nevelésének ősalapját kapja.

A család válsága szoros kapcsolatban van a nemek közötti feladat-vállalás hagyományainak kiirtásával.

A szocialista országokban a női egyenjogúság nem az emancipáció fokozatos, választási lehetőségeket kínáló folyamatában következett be, hanem a marxista-leninista ideológia dekrétumainak végrehajtásával. A teljes foglalkoztatottság vívmánya a traktorokra ültetett sztahanovista lányok és asszonyok alakjában, a szabad szerelem dicséretével, az „asszonynak szülni kötelesség, lánynak dicsőség” cinikus jelszóval bevezetett abortusztilalommal kényszerítette „termelőeszközlétre” a nőket.

Az idők során a magyar nők két nemzedéke nőtt bele a később némileg megszélidült, de kényszerekkel és csapdákkal teli női egyenjogúság gyakorlatába. Ezek a nemzedékek előbb kiestek a hagyományos női szerepből, majd belenőttek, ahogyan lelki alkatuk és fiziológiai adottságaik megengedték, a férfi szerepekbe. A „szélidülési” folyamatokban a kétségtelenül jelentős gyermekgondozási segély bevezetése készületlenül találta őket, a szerves fejlődés megszakadása miatt nem tudtak visszatérni önmagukhoz, még a szerepükhöz sem, nemhogy a hivatásukhoz!

Hivatásukat Ravasz László tömör rövidséggel fogalmazta meg: „*Mindennap egy sugárral többet!* Ez a női hivatás, a női eszmény. Egy sugárt a szívbe, egy sugárt a szívből.” Azt, hogy ez a sugárzás, fény mennyire elhalványult, legjobban a magyar művészetben figyelhetjük meg. Még születnek versek az édesanyjáról, a szeretőkről, még látunk női portrékat a festők vásznain, de a női hivatásról alig szólnak már. Annál becsesebbek a ritka alkotások, mint *Illyés Gyula*: Ditirambusz a nőkhöz c. verse, vagy *Somogyi Győző* édesanyjáról, feleségéről festett képei, melyeken az őrangyalokéhoz hasonló belső sugárzás árad a múzsákból.

A család válságában a *házasságok válsága* játssza a főszerepet.

A család a házassággal jön létre, az egymásnak *örök hűséget* fogadó házastársak lelki és testi egyesülésével. A házasság szentség, megélni elhivatás: „éljete méltón ahhoz az hivatáshoz, amellyel elhivatottak, teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel; viseljétek el egymást szeretettel, igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékével.” (Ef 4,1–3) A pusztá polgári házasságkötés erre nem kötelez, a szentségből olykor törvényesített kalanddá egyszerűsíti a házasságot. A válási statisztikákban a világ élmezőnyébe kerültünk, s ma több a csonka család mint az ép. Mondhatjuk, minden kötelék meglazult, sok szétesett, amely a családot egybefűzte. De korunkban már nem a család szétesése, hanem a házasság nélküli szexuális párkapcsolat, az élettársi viszony, sőt az össze sem költözködő, önző szexuális

partnerség terjed egyre jobban. Mindezt betetőzi a homoszexuálisok törvényesíthető „házassága” és gyermektartási joga. „Kocogunk Gomora felé” hangzott el egy beszédben találoán. Ezt magyarázhatjuk a nehéz szociális helyzettel, az áldatlan lakáshiánnyal, az emberi élet közüzemesítésével, amely az otthont és a családot is termelőeszközzé degradálta, de legfőképpen magyarázhatjuk az új nemzedékek liberalista *lelki kiüresedésével*, a panelemberek sivár érzelmi életével egyaránt. Abban az erkölcsi aszályban, amelyben nemzedékek nőttek fel, a mának élés divatja hódított. Ebben a gyermeknevelés és a jövőépítés kötelezettségéről még szó is alig esett, az öncélú szexualitás négy-öt évtized alatt hatmillió magyar magzatgyilkosságot eredményezett törvényes körülmények között.

A gyermeknevelés gondjai

A *gyermeknevelés* társadalmi és családi csapdái a szülői feladatok új „elosztásából” erednek.

Szülőnek lenni mesterség! Erre senki sem tanít meg minket, csak szüleink példái nyomán próbálunk gyermekeink apjává és anyjává válni. Már Démokritosz leírta: „Ha a gyermek szívének száz kapuja volna, mint Théba városának, engedjétek be az *örömet* mind a száz kapun, hogy a gyermekkor virágoskertjéből mennél többet vigyen magával a felnőttkor rögös szántóföldjére. Teremts tehát gyermekednek ragyogó, vidám, erőtől duzzadó ifjúságot – és olyan lesz élete. Megtanítod félni? – a nálánál erősebbtől való rabszolgafélelem lesz egész életében sorsa! Vered a gyermeket? – a világ is verni fogja! Nem becsülsz benne az embert? – felnőttkorban sem lesz része becsülésben.”

A bölcsődétől az iskoláig ívelő gyermekkor gyermekgyáraiban a virágoskertről nem beszélhetünk. A tanítók a gyermekben embert keresnek, a felnőttek értelmét szeretnék beléjük plántálni. A gyermek érzi, hogy a felnőtt megmosolyogja a neki nagy és komoly dolgokat, és megszületik az első bizalmatlanság. Szoktatás helyett oktatják, a parancsolás és a büntetés nélkülözi a következetességet, a gyöngédség helyébe a gyengeség lép. A nevelés végterméke a „Ki mit tud?”, nem pedig a „*Ki milyen?*” versenyeken mérhető le, hiszen az értelem és a tudás elébe kerül a jellemnek, erkölcsnek, s a gyermekgyarak termelik az élni nem tudó fiatalokat, pedig az élet csak az emóció-reláció-akció szerves egymásra épülésével adja meg az alapvető képességet, hogy élni tudjunk.

A gyermekgyárakból a családi otthonba jószerével csak aludni és víkendezni járnak a gyerekek. Azt a szeretetet, amit a családi körnek nyújtani kellene, már nem ismerik. Az agyonideologizált és -értelmezett modern pedagógiai kísérletek következtében a szülők nevelési kötelezettségeiket szeretnék a „kor színvonalán”, „tudományosan” ellátni. A gyermekek pszichológiai tanulmányozásával, cselekedeteik mindenáron való megértésével kísérleteznek, ahelyett hogy jó példával, szoktatással, az apa okos szigorával, az anya gyengéd szeretetével, azaz okos szeretettel nevelnék őket. A kísérleti nyulacskává vált gyermekek így a családi körben is azt kapják, mint a bölcsődékben, óvodákban.

A gyermeknevelésben nem kerülhetjük meg a kis létszámú, egy-két gyerekes családmodell eluralkodásával kialakult nevelési elvek vizsgálatát. Számos kiscsaládban a gyermekek afféle „házi bálványokká” válnak. Mindent megkapnak, amit akarnak, annyi játékot, hogy az már örömet sem okoz nekik. Szófogadásra, engedelmességre nem szoktatják, hanem alkalmi „üzleteket” kötve velük (játékot, tortaevést, tévénezést ígérve) rábírnak arra őket. A szülői hiúság, „az én gyermekemnek legyen meg mindene, ha már én hiányt szenvedtem, ő ne szenvedjen” gondolkodás akaratos, önző majmocsák felneveléséhez vezet, s harácsoló, korrump, gátlástalanul önző felnőtt társadalmat eredményez.

Az elkényeztetett gyerekek egész életükben önző, antiszociális emberek lesznek, mert nem fejlődött ki bennük az *önuralom* képessége, amelyre pedig egyszerű apróságok révén már egy kisgyermeket is rávezethetünk. A dolgozó szülők „nevelő” munkája az örökös időhiány miatt esetlegessé válik. Legtöbbször véletlen, ha az első hazugságot, lopást, csavargást felfedezik.

Sajnos a szülői kontroll a növekvő életkorban tovább lanyhul, „nagy, okos gyerek már, iskolába jár” megjegyzéssel nevelési feladataikat és felelősségüket igyekeznek az iskolára hárítani.

Az iskolai nevelésből adódó gondok

Az iskolai nevelés hiánya és az oktatás eredményeinek lecsúszása új életünk szomorúságai között talán a legszomorúbb.

Amikor 1948 nyarán hazánk oktatási struktúrájának 60%-át, 6505 egyházi iskoláját államosították, laicizálták azok diákjait, tanítóit, tanárait is. A vallás és az erkölcs száműzését az önálló *gondolkodás* kiszorítása követte. A „hatósági” tantervek, tankönyvek végtelen silány, megideologizált ismereteit magyartalan, zavaros fogalmazású tézisek, eszmei mondanivalók tarkították, amelyek szellemi fejlődésük örömétől eredményesen fosztották meg gyermekek nemzedékeit.

Az erkölcsi, esztétikai, szellemi csődöt örökös tanügyi reformokkal próbálták feloldani. Eredményükként az ismeretek mennyisége növekedett, minősége csökkent, és egyre kevésbé lehetett megvalósítani a tantárgyak kapcsolatát, a gyakorlatibb, elevenebb szemléletű, képességfejlesztő tanítást és az életre nevelést.

Előbb az írás és olvasás tanítása mondott csődöt. A szépírás és szépolvasás eltűnt. Pedig a kézírás külalakja a fegyelmezettségre nevelés egyik alapgyakorlata. Az olvasástanítás megrekedt a folyékony olvasás szintjén, nemhogy a szépolvasásig, még az értelmes olvasás szintjéig sem jutott el. Olvasás nélkül szép élőbeszédre képtelen gyerekeket nevelünk. A beszéd erejét, tempóját, a nyelv melódiáját az írott szöveg átérzése és felolvasása nélkül soha nem ismerheti meg a gyerek. Az érzelmi nevelés legfontosabb láncszemei közül az énektanítás tartotta legtovább hídőállításait. Hálát kell adjunk *Kodály Zoltán* kivételesen hosszú életéért, hiszen egy személyben jelentette a hídőállást a hatalommal szemben, amely halála után le is rombolta azt.

A legjobban átpolitizált tantárgyak, a történelem, magyar irodalom, földrajz biztosították, hogy nemzedékek nőjenek fel úgy, hogy saját nemzeti múltjukat nem ismerték, fogalmat sem alkothattak arról, hogy legjobbjai nem elvont eszmék igazát keresve, hanem a gyakorlati bajok felszámolására fogtak fegyvert, álltak csatasorba. Így aztán a *haza*, a *hazafi*, ha olykor említésre került, messzi századok üzeneteit hozta csupán.

A gyakorlati életre nevelés hiánya gyakran megmutatkozott a természettudományi tantárgyak elvont és a természettől elidegenítő szemléletében is.

Az *ép testben ép lélek* örök igazságát mintha félreértették volna, hiszen soha annyi tornaterem nélküli, udvar nélküli iskolát nem építettek, de soha annyi, versenysportot erőltető futballpályát sem létesítettek, mint ezekben az években. A *tömegsport* jelszó volt, a versenysport valóság és jó üzleti vállalkozás, amellet minden verseny szembenállás, dicsőségkeresés, amely győzőkre és legyőzöttekre osztja a résztvevőket.

Elsorvasztottak sok, hagyományosan iskolákra épülő közösséget: énekkart, színjátszó és turistacsoportot, sportkört, cserkészetet stb., s maradt a formális, szocializált gyermek-tömegipar: az úttörőmozgalom, amely a „szocialista típusú marxista ember” kinevelésére az adófizetők sok pénzét áldozta. Eredményt ugyan nem ért el, de a hit és a hazaszeretet helyett – akaratlanul is – az önző és cinikus magatartásformát alakította ki.

A koedukáció következtében a gyakorlati oktatás során teljesen szakítottak a hagyományos fiú és leány kézügyességek és foglalkozások megismertetésével, sőt az „ipari országgá válás” büvöletében lányok nemzedéke „tanulta” meg a fémcsiszolást, -reszelést, a fagyalulás és kőfaragás ismereteit.

Mit tehetett a szülő ebben az iskolai rendszerben?

A legjobb esetben hitével és tudásával pótolni igyekezett azt, amit az iskola nem adott. A szülő és a gyermek megtanult kétféleképpen *hazudni*: meg kellett tagadni saját magát kifelé, de befelé is mindazt, amit a beilleszkedés vagy túlélés miatt kifelé mondott vagy cselekedett.

Az emberek elveszítették hitüket, előbb a világban, aztán önmagukban. A nem materiális értékek – mint *Isten, haza, család, békesség, igazságosság, szeretet, becsület, erkölcs* – tudatos vállalása bűnös, de legalábbis gyanús magatartásnak bizonyult. A vallásos nevelés még a legjobb családokban is csak a hittanórákban, a vallás gyakorlásában, a rendszeres templomlátogatásokban teljesebben ki, de kivételesen ritkán tapasztalták meg a gyermekek (s még talán ma is ez a helyzet!), hogy a hit apjukat tűrővé, anyjukat erőssé teszi, hogy ez ad erőt mindennapi munkájukhoz, a bajok elviseléséhez, ez teszi fényesebbé az örömet, a nevetést, könnyűvé a kötelességeket, boldoggá a családot.

Ennyit az újraéledés szomorúságairól, amelyek örömmel keverednek, ha hívő, építő lélekkel dolgozunk. De csak így, mindezen előzmények ismeretében érthetjük meg mai értékét vesztett és erkölcsi széteső társadalmunkat, melyben az újraéledt cserkészlet élni kénytelen.

„Ha odaadod utolsó falatodat az éhezőnek és az *elepedt lelkűt* megalégíted, feltámad a sötétségben világod és homályosságod olyan lesz, mint a dél ... és olyan leszel, mint a megöntözött kert s mint a vízforrás, amelynek vize el nem fogy. És megépítik fiaid a régi romokat, az emberöltők alapzatait és felrakod, és nevezetel romlás építőjének, ösvények megújítójának...” (Iz 58,10–12)

Az elapadt lelkű társadalomban, családokban, iskolákban lehet építkezni, minden hiány, minden fogyatékoság megannyi felhívás, hova kell köveket hordatni, hol kell építeni! A *cserkészlet ma hazánkban a romlás építője, az ösvények megújítója*. Ez az öröm forrása! Ez az örömök sokszínűsége és sokasága! A cserkésznevelésnek hatalmas hiányokat kell pótolnia, de éltető, tiszta forrása lehet az egész társadalomnak. Az építést Isten nevében, Ady szellemi testamentumára is figyelve kezdheti:

„Most perc-emberkéék dárídója tart,
De építésre készen a kövünk,
Nagyot végezni mégis mi jövőnk,
Nagyot és szépet, emberit s magyart.”

(Ady Endre: A perc-emberkéék után)

A gyermek a magyar jövő

Sajnos a liberalista szellemű oktatás és a változatlan pozíciókat betöltő kommunista igazgató perc-emberkéék dárídója még ma is tart, s így az állami iskolákban a kiszorított cserkészlet helyett keményen szervezik a vallástalan úttörő mozgalmat vagy annak más, álnéven indított „semleges” utód mozgalmát. Mindenesetre az újraindult cserkészlet kövei építésre készek, s a végezni valók nem pusztán egymás mellé rendelt felsorolás, hanem egymásra rakódó értékek, fokozatok, melyek legfelső fokán mintegy gyűjtőfogalom áll a keresztény értékrendet vállaló magyar. Ez a furcsa, melengető és egyszerre didergető szó, amit ha nem ebben az értelemben akarunk megélni, hanem kérdőjelekkel: „*Mi a magyar?*” vagy Telekivel felszólító módban: „*Merjünk magyarok lenni!*” máris leleplezzük kétséges és elégtelen nemzeti mivoltunkat, mintha máris védekezésre sorakoznánk! Magyarok vagyunk, adottság ez, és érzelmi világunk kiteljesedéséhez hozzájárul a szelíd dombokkal, a kietlennek tűnő, ám varázslatos pusztaságaival éppen úgy, mint a pentaton dallamokkal, Arany János verseivel. Aztán értelmünkkel felfogjuk és megismerjük a magyarok nyelvét, észjárását, kultúráját, történelmét, és ettől az időtől vállalunk

kell, ha sorsát szebbé és jobbra akarjuk tenni, akkor cselekednünk kell érte! Emóció-ráció-akció csakis ez építhet egy Ady megfogalmazta *magyarságot*.

A gyermek a keresztény magyar jövődő! Ma ennek a reménybeli tiszta, liliomlelkű magyarságnak az egyedei még zömmel kisgyermek. De már felnőtt az első fiatal nemzedék – igaz csak csekély hányad az egészből –, amely reménység arra, hogy nem hiába vállalták öregcserkészeink a megaláztatást és az áldozatok sokaságát. Ők azok, akik Egyházunk erejére támaszkodva nem hiába végezték az értékek átadását a fiataloknak. Nemzetünk jövőjét ugyanis csak ők menthetik meg. Példát nekünk kell adni számukra, értük *magunkat* is jobba és krisztusibbá kell tennünk!

Az anyai hivatás kiemelt jelentősége

A *leánycserkész*-nevelésben méltó helyet kell adni az *anyai hivatás* megismertetésének, megszerettetésének, meg kell tanítani őket a gondolkodásra, majd élő tapasztalással bizonyossághoz juttatni őket küldetésükről, az 5. (Ne ölj!), 6. (Ne paráználkoddj!) és 9. (Felebarátod házastársát bűnre ne kívánjad!) parancsolat, a házasság és a család törvényeinek vállalásáról. Egyik sem tesz különbséget a férfi- és a női erkölcs között, vállalni és teljesíteni csak párban lehet.

A gyermek azonban *Isten ajándéka*. Sorsukat mindnyájunkra bírta és mindnyájunktól számon kéri: „Aki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül, akik énbennem hisznek, jobb annak, hogy malomkövet kössenek a nyakára és a tenger mélységébe vessék.” (Mt 18,6) Mi botránkoztat meg egy gyermeket? A türelmetlenség, a következtelenség, az elkényeztetés, a rossz példa, a hanyagság, a harag, a közömbösség, a cinizmus, a durvaság, a trágár beszéd és a káromkodás.

A hagyományok eltűnésével a gyermekért való *közösségi felelősség* is eltűnt. Nem érdektelen felidézni egykori rendjét. A születéssel az anyára és az apára olyan kötelességek hárultak, amelyeket a társadalom is számon kért rajtuk. Így nagy gonddal történt a *keresztiszülők* kiválasztása, amely a komaság intézményét teremtette meg. Ez a gyermek nevelésének, segítésének intézménye volt, s egyben a családok számára a kollektív biztonság minimumát is nyújtotta; arra az esetre, ha a szülőket helyettesíteni kellett, kezességet vállalt a gyermekért.

A *keresztelőt* a szülést követő napokban tartották. Ezzel a gyermek Egyházának tagja lett, s lelkében a Szentlélek vett szállást Jézus megváltásának eredményeként. Pogányt vittünk, keresztényt hoztunk – mondták, amikor a templomból hazatértek a csecsemővel. A *keresztnév* adásának is megvoltak a hagyományai. Katolikus vidéken rendszerint annak a szentnek a nevére keresztelték a gyermeket, akinek napján világra jött, ezért mondták gyakran a névnapom helyett a szentem napja kifejezést. Általános szokás volt a szülők és nagyszülők keresztnevének adása, gyakori a keresztiszülők nevének választása. A különösen tisztelt szentek (pl. Mária, József, Ferenc), így a magyar szentek (pl. István, László, Erzsébet, Margit) nevére is szívesen kereszteltették gyermeküket, s azoknak mint védőszenteknek oltalmába ajánlották őket. A városi hagyományok hasonlatosak voltak, ám a divatos nevek és a fantázianevek eluralkodásával megszűnt ez a hagyomány. A sokféle név divatja óta nem beszélhetünk neveiben élő nemzetről. A nevek divatja a társadalom ízlését is tükrözi. Amikor a szülők nevet választanak gyermekeiknek, jó ha arra is figyelnek, hogy az a név a nemzeti kultúrával milyen kapcsolatban van. Jó ha arra is gondolunk, hogy az a név milyen személyekkel, eseményekkel kapcsolódik, mire adhat példát és tanúságot a gyermeknek.

A gyermekkor a *tudat*, a *jellem* és a *személyiség* kialakulásának kora. Ebben a magatartást meghatározó „szabad” és „nem szabad” megértetése, megszoktatása a legalapvetőbb. Ezek egyben a cselekvések határát is jelentették, amelyre nézve a szülői példamutatás, a mesék, példabeszédek, a játékok és a büntetések változatos eszközöket kínálnak. A nevelés célja az, hogy a kisgyermek minél jobban beilleszkedjék a családba és a szűkebb egyházi, lakó-, utcai,

falusi közösségbe. Öt-hat éves korára játéka egyre inkább a felnőttek munkájának utánzásából és gyakorlásából áll. Azzal, hogy feladatot kap, nemcsak felelősségérzete, de öntudata is erősödik. Ebben a munkában, az utánzó vagy részfeladatok végzésében a lányokat kifejezetten *női háztartási munkákra* kell készíteni az asztalterítéstől a virágöntözésen át a borsófejtésig. Mindmégannyi alkalom, hogy a népmesék világából – a Terülj, terülj asztalkámtól a Borsszem Jankóig –, kicsit kapcsolódva a munka tárgyához, gondoskodjunk szellemi frissítéséről, képzeletvilága színesítéséről.

Az érzelmi nevelésben kiemelkedő jelentőségű az *Isten szeretetére* nevelés és a lelkiismeret hangjának megismertetése. Ebben a hagyományos hívő nevelésben a szülők a bibliai parancsok betartását szigorúan vették, hiszen életüket hitük formálta. („Aki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül...”). Gyermek előtt a perlekedést, a trágár szavakat, a másokról való rosszat mondást csírájában elfojtották, mondván: „zsindely van a háztetőn”. Amire általában csend vagy más irányú beszélgetés volt a válasz, amíg a gyermek hallóközelben tartózkodott. Ugyanakkor a közös reggeli és esti ima, valamint a napi lelkiismeret-vizsgálat erősítette a gyermek Isten szeretetére épülő jellemének fejlődését. Mindezt a Jézus szeretetéből táplálkozó bűnbánat (szentgyónás) és jóra való készítés (szentáldozás, úrvacsora) hatékonyan segíti elő.

A jellem kábítószere

Ma a televízió ontja – olykor még ostoba meséivel is – az erőszakot és gyilkosságot hirdető, gátlástalan szexualitásával megbotránkoztató képeket, beszédeket, zeneszámokat. A gyermekek által nézett, felnőtteknek szánt műsorok, filmek különösen veszélyesek. Abban az ingerszegény környezetben, amelyben a lakótelepi, városi gyermekek felnőnek – úgymond – behozza a nagyvilágot, ám végezetül a jellem és a szellem fejlődésére gyermekkorban rendkívül károsan hat. Nem a szem rágógumija, ahogyan sok szülő nevezi, hanem az *erkölcs és a jellem kábítószere*. Még jobb műsorok nézése során is úgy ismerkedik meg pl. a mélytengerek állatvilágával, hogy nem látott egy eleven fecskesapatot elhúzni a feje felett, s nem hallott pacsirtát énekelni a szabadban.

Itt kell szólnunk az *elektrodrog* egyéb kísértéséről is: a számítógépes játékok időt rabló térnyeréséről és napjainkban már az interneten is megjelenő pornográfáról. Mai gyermeknevelésünk egyik sarokpontja: gyermekeinket megtanítani az elektronikus eszközök feletti uralomra.

Mindezek a kisgyermek nevelésével, foglalkoztatásával kapcsolatos gondolatok csak látszatra tűnnek távolinak a cserkészleányok nevelésétől. Az önnevelésre való készítés és *a mások iránti kötelességtudat kifejlesztését* ugyanis talán első helyre tehetjük, úgy is, mint a kistestvérekkel való foglalkozást, úgy is, mint a leendő anyák feladatát.

A jó és a rossz megítélésére (lelkiismeret-vizsgálat) már egészen kiskorban rá kell vezetni, majd szoktatni a gyermeket. Ebben segítenek a mesék, versek, de elsősorban az élő istenhit és a személyes példaadás, valamint a rendszeres reggeli és esti imák.

A magyarság ma *nyelvében* éli meg a leghallhatóbban romlását. Soha annyi magyartalan, szürke, semmitmondó, trágár és közönséges beszédet nem hallhattunk, mint napjainkban. A hadarás, a nyögés, a gondolat megakadását jelző ööö-zés roncsolja nyelvi kultúránkat. A tiszta, világos beszéd gondolkodásunk alapja. Ennek elsajátítása cserkészfeladat: a szép magyar beszéddel visszatérően foglalkozni az összejöveteleken, beépítve más színes foglalkozásba.

Nyelvében és gondolkodásában él a nemzet

A nyelv és kultúra összefüggéseire etnológusok figyeltek fel. *Edward T. Hall* 1966-ban jelent meg, magyar fordításban 1975-ben olvasható „Rejtett dimenziók” című könyvében felhívta a figyelmet *Benjamin Lee Whorf* kutatásaira (Nyelv, gondolat, valóság, New York, 1956), aki

kimutatta, hogy a nyelv milyen fontos szerepet játszik a gondolatok megformálásában, s a környező világot mindenki oly módon érzékeli, ahogyan azt anyanyelve már beprogramozta számára. A világot érzéki benyomások kaotikus forgatagaként fogadjuk be, és tudatunk a nyelvi rendszer révén képes rendszerezni azt. *A kultúra, a magatartás és a nyelv* szoros kapcsolatát ugyan hasonlóképpen már 1939-ben részletesen kifejtette *Karácsony Sándor* a „Magyar észjárás” című munkájában, de mélységes igazságát csak anyanyelvünk rohamos pusztulása bizonyította be.

Az anyanyelv jelentésében hordozza, hogy a kisgyermek anyjától tanul meg beszélni. Ezért is kiemelt helyet kell adni a magyar cserkészzetben *az anyanyelvi nevelésnek*, az igényes, szép magyar beszéd és írás elsajátításának. *Nyelvében él a nemzet!* Beszélt és írott anyanyelvünk minősége egyben magyarságunk minőségét is jelzi, művelődésünk, önművelődésünk mértékét.

Olvasás- és könyvszeretet nélkül művelt emberről aligha beszélhetünk. Létezik már a magyar cserkészek önépítő könyvtárának listája, amely mintegy 100 kötetben a magyarságtörténet számára legfontosabb történeti, irodalmi, nyelvészeti, néprajzi, művészeti, művelődéstörténeti, természettudományos művek és cserkészkönyvek jegyzékét tartalmazza.⁴

Jóllehet a *könyvek* az otthonok kincstárai, gyermekeinket meg kell ismertetni a közkönyvtárakkal, és rá kell szoktatni őket, hogy ismerjék, képesek legyenek kezelni a katalógusokat, eligazodjanak a raktári rendben, hiszen ezt az iskolai könyvtárakban nem tanulhatják meg, s azok állománya sokszor csak számában jelentős, de minőségében gyenge. Törekednünk kell szellemében értékes *csapatkönyvtár* létrehozására és rendszeres működtetésére. Szorgalmazzuk a *cserkészszajtó* rendszeres olvasását. A jól szerkesztett, igényes csapatújság a cserkészcsapat élni akarását és tagjainak egymásra figyelését fejezi ki.

A magyar népdal-, monda- és mesekincs megismerése és megszerettetése a *regöstáborok* mellett a mindennapos cserkészélet feladata. Törekedjünk arra, hogy a hagyományosan anyanyelvfejlesztő: olvasó, színjászó, versmondó, éneklő, zenélő nyári regöstáborok és téli regősképzések ismét betölthessék méltó szerepüket a cserkészzetben, hogy az azon résztvevők kovászai lehessenek mindezeknek a saját csapatuk életében.

Az írott magyar nyelv „gyakorlásával” – hivatásos szépíró vezető irányítása mellett – a cserkészfiatalok törekedjenek a *magyar cserkészélet* szellemi gazdagítására.

A honismeret mint személyes élmény

A cserkészzet magyarságnevelő munkájában különös fontosságú a *honismeret*, a haza, a szülőföld természeti, kulturális, történeti értékeinek és lakóinak a megismertetése.

A *Tájak-Korok-Múzeumok* mozgalom több ezer történelmi emlékhelyet, természetvédelmi területet, műemléket, múzeumot és kiállítóhelyet tartalmazó jegyzékét alapvető kézikönyvként cserkészeink kirándulásainak tervezéséhez kitűnően lehet használni. A hon megismerése kirándulások, portyák végtelen, élményekben gazdag sorozatából áll, és nem feltétlenül távolabbi vidékekre vezet. Először szülőhelyünket és környékét kell alaposan felfedeznünk. Azt tudjuk szeretni, amit ismerünk, és az válik sajátunkká, amit megszerettünk.

A honismeret változatos formákon keresztül valósulhat meg (dia-, video-, filmvetítéssel, útikönyvek, útleírások, fotóalbumok stb.), de egyik sem pótolja a személyes élményeket. Különösen fontos ez egymás megismerése szempontjából is. Magyarország nem Budapest. A magyarságról alkotott képben mintegy 80%-os túlsúllyal jelenik meg a főváros szellemisége. Ez feje tetejére állított értékrend, hiszen a lakosság 80%-a vidéken él. A magyarság jövője szempontjából a vidék magára találása, még épebben megőrzött szubkultúrája (beleértve a nyelvjárásokat is) révén, rendkívüli jelentőségű. Ezért mindent meg kell tenni, hogy a

⁴ Lásd Őrsvezetők könyve (2. kiadás) 1992. Márton Áron Kiadó.

cserkészcsapatok állandó érintkezésben álljanak egymással, cserkésztestvéri kapcsolatokban, s a vidék a cserkésztől kapja meg elsőként, ami olyan régen megilletné, csapataiban, egyedeiben egyaránt.

A szabadság kölcsönösségen alapul

Csakis így járulhatunk hozzá, hogy cserkészeink között a *testvériség szelleme* nemzeti értelemben is kibontakozzék, *barátságok* köttessenek.

A *barátság* a testvériség legszebb kifejezési formája. Nem a találkozások gyakorisága, hanem a kölcsönös szeretet élte. A barátság az élet nagy ajándéka, tartóssága az őszinteségen és a kölcsönösségen alapul. Még egymás hibáinak kijavításában is eredményes.

A fiatalság éveit szomjas sóvárgás jellemzi a barátkozás iránt, „ahogy a fa leveleket, úgy hajt a szív barátokat, mert barátok nélkül vadon a föld” (Bacon). Figyelmeztetni kell azonban cserkészeinket arra, hogy a barátság tövise az egoizmus, amely jelentéktelen félreértések miatt is eltávolítja egymástól a barátokat. A barátság érzését ki kell fejleszteni a gyermekekben, mert a legnagyobb emberismeretet nyerhetik belőle, s megtanulják, hogy semmitmondónak tűnő, igénytelen külső mögött milyen szellem, jellem lakozhat, s milyen odaadó baráti szív. A barátság nemcsak a fiatal korban fontos a gyermekek érzelmi világának kiteljesedéséhez, de egész életünk folyamán is az.

„Az igazi barátság titkos és benső szerződés az élet csöndes napjaira, kedves ajándékokra, kedélyes kirándulásokra, hosszú levelekre csakúgy, mint az úttalan utakra, az élet hajótörötteire.” (Perlaky Lajos)

A lányok – könnyen lelkesedő természetük miatt – hajlamosak a gyors barátkozásra, majd a túlságos érzékenykedés, duzzogás, sértődés miatt a gyors összeveszésre. Barátnőiket érdemesebb megválogatni, mintsem változtatni. Ehhez azonban nem árt a népi bölcsességet fontolóra venni: „Ne nevezd addig senkit sem barátodnak, míg vele egy véka só meg nem ettél.”

A barátság terebélyesedő fa. Barátaink barátjai a mi barátaink is lesznek, és így jönnek létre azok a baráti társaságok, amelyek az életünk során sok-sok, csak közös erővel, munkával megoldható feladatunkban „kalákává” szerveződnek.

Szerencsések azok az őrök, melyek tagjait az igaz barátság szálai fűzik egybe. A sok közös élmény és találkozás, az eszmei azonosság jó alapot ad ehhez. De arra kell törekednünk, hogy ez ne partikuláris klikkekben valósuljon meg, hanem lehetőség szerint az őr minden tagja érezze, hogy számíthat a többiekre.

A testvériség szép kifejezője lehet a határon kívüli magyar cserkészekkel (cserkészcsapatokkal) való testvéri kapcsolat ápolása. Azonos környezetű csapatok között tartósabbnak ígérkezik a hosszú távú együttműködés. A csapatparancsnok felelőssége, hogy csak megfelelően fegyelmezett cserkészekkel menjünk külföldre a barátságot ápolni. Határainkon túlról érkezett már visszajelzés, hogy a külföldön élő, fegyelmezett magyar cserkészek nehezen túrték egyes cserkészeink magatartását. Szerencsére nem ez a jellemző. Sokkal inkább a nemzettudat erősödik fiataljainkban a kölcsönös baráti kapcsolatok eredményeként.

A külsőségek rendje

A cserkészlet belső önépítése nem nélkülözheti a külsőségek rendjét sem. Ebbe a külsőségbe tartozik az illendő magatartástól a cserkészegyenruha viseléséig számtalan dolog.

Mit jelent ma a „kor színvonalán” a cserkészlányok számára az illendő magatartás? Felsorolás szintjén nem érdektelen számba vennünk.

Jó megjelenés! Tiszta, ápoltság, meleg víz és a szappan tiszta illatát és nem parfümök, dezodorok émelyítő szagát árasztó test és haj. Divattúlzásoktól mentes, praktikus, tiszta,

egyéniségünkhöz illő, különféle változatokban és kiegészítőkkal hordható ruhadarabok, lábbelik. Feltűnés nélküli öltözködés.

Üdvözlés! A köszönés és köszöntés mindig érthető, ne elnagyolt, ne rövidített legyen, és a kézfogás vagy összehajolás esetén is szemünk mosolyogjon össze a köszöntött szemével.

Társas együttlét, vendégség esetén a házigazda és háziasszony szerepét bizony gyakorolni kell a meghívottak jó megválasztásával, a figyelmes vendégszeretet kinyilvánításával, a minden vendégünkhöz egyforma és élénk figyelmünkkel, amely nem egyenlő a gyámkodással. A beszélgetésnek magva, sodrása legyen, ne akarjunk mindenhez hozzászólni, ne tetszelegjünk a mindentudó üres pózában. Lányok különösen hajlamosak az üres fecsegésre. Ez nem azonos a könnyed csevegéssel, amely legtöbbször derűs történetek, apró események szellemes, humort sem nélkülöző elmesélése, s igazán csak azok a nők értenek hozzá, akik tapintatukkal a véleménykülönbségekből fakadó és indulatossá váló, már-már személyes tere átcsapó „társalgást” vissza tudják vezetni meghittebb terepre. Ezt észre kell venni, és mindenkinek át kell venni a csevegést, majd a nyugodt beszélgetés hangulatát.

Amikor a száj mellett a szemek is beszélnek, egyszerűbb őszinte tárgyilagossággal beszélgetni, gondolatokat, érzéseket cserélni. Nehezebb ezt a hír- és távközlés útján megtenni levélben, telefonon át. A levelezés különleges tudomány és művészet. Általában a családi, baráti levelezés, telefonérintkezés a nők feladata. Benne van egyéniségük. A régi idők levélmintakönyveit meg lehet mosolyogni modorosságuk miatt, de ürességük folytán a napisajtóban íródó leveleket is. A leírt szó kötelez. *A stílus maga az ember!* Indulattal ne fogjunk levélírásba. Aludjunk rá egyet és vigyázzunk, hogy levélben kellemetlenség magvát ne hintsük el. Közhelyeket (hogy vagy, régen nem írtál, majd írok, én jól vagyok stb.) teljesen fölösleges írni. Különlegesen fontos, hogy a családi események (születés, házasságkötés, temetés) együttérző, üdvözlő, köszöntő vagy részvétnyilvánító sorainak írásakor, ha érzelmeink mélységét saját szavaink csak töredékesen fejezik ki, forduljunk a magyar irodalom jeles alkotásaihoz, és azokból idézzünk, de írásban is tanuljuk meg érzelmeinket méltón kifejezni.

Az illemtannak, a társalgási érintkezéseknek a szokásait azért is célszerű a cserkészlány nevelésében kiemelten megismertetni, mert példájukkal ők vehetik rá tapintatosan a sokszor vadcsikóként viselkedő fiúkat az udvariasság gyakorlására.

Az otthonteremtés és az élet öröme

A lánycserkész nevelésében különösképpen kell foglalkozni az otthonteremtéssel és -építéssel, mivel a *lakáskultúra* ízlés és esztétikum kérdése inkább, mintsem a lakberendezési áruházak költséges választékáé. A fogyasztói társadalomban könnyen „lomtalanítanak” teljesen ép, csak divatjamúlt berendezéseket, mert átalakításukhoz nincs meg az asszony fantáziája, a férfi kezűgyessége. A nyolcvanas évek végén Ausztriába menekült ezermester erdélyi asszonyok és férfiak a „lomtalanítás” során találtak teljesen ép porszívót, amely, mivel porzsákja teljesen megtelt, üzemképtelenné vált, továbbá olyan elektromos írógépet, amely mindössze egy érintkezési hiba folytán lett működésképtelen.

Azt se felejtsük el, hogy az otthon első árulkodó jele rólunk: *a rend*. Most nem a mintatermek kínos rendjére gondolunk, hanem az önuralomból fakadó rendszeretetre, melynek megvalósítására mindenkinek törekednie kell, de fokozottabban a nőknek, akiknek magatartását, rendszeretét, kultúráját visszatükrözi környezetük, különösen a lakásuk. Erre a cserkészletben fel kell készülniük.

Az ezermesterség – akárcsak a polihisztorság – modern társadalmunkban ismeretlenné vált. Ugyanígy gyanakvás övezi az őstehetséget és a „szenvédelyeket”, amely utóbbit nyelvünkől a passzió, majd a hobby szorította ki. Pedig az Isten teremtette világ gazdagsága tálcán kínálja mindezek gyakorlásához ezernyi kincsét. Mennél több dolgot megtanulunk, annál könnyebben tudjuk bármely helyzetben megtalálni helyünket, önmagunkat.

Az élet öröme az Isten, haza és embertársak iránti hűségesen betöltött *kötelességekben* teljesedik ki, ez ad reményt és önbizalmat mindnyájunknak, a cserkészeknek is. A cserkésznevelés nagy kérdése, hogyan tudjuk a kötelességeket az élménypedagógia eszközeivel úgy megértetni érzésben és gondolkodásban, hogy azok tevékeny cserkészéletet eredményezzenek.

(Kovács Gergelyné)

A leánycserkész-nevelés célkitűzései

A cserkésznevelési *célja*: jellemes egyéniség, emberebb ember, magyarabb magyar – vagyis az Isten akarata szerinti „igaz ember” kialakítása tudatos önneveléssel.

Kérdés, milyen legyen a teljes értékű, igaz ember, ha történetesen *nő*?

Alapvető kérdése ez az egész társadalomnak, mivel „*minden kor lelke olyan volt, mint nője: a kor lelkét tőle kapjuk.*” (Mécs László)

„Ami a nőt illeti, elsősorban azt kell hangsúlyozni, hogy ugyanolyan *méltósága* van és ugyanolyan kötelességek terhelik, mint a férfit. Magától értetődő azonban, hogy mindez nem jelenti azt, hogy elveszítse női természetét, hanem hogy nyilvánvaló legyen a nő *igaz emberi teljessége*, melynek mind az otthoni, mind a külső tevékenységében meg kell mutatkoznia.” (II. János Pál pápa)

Feladat: elősegíteni a lányok helyes *értékrendjének* kialakítását. Tudjanak rangsorolni, életük során mindig legyenek készek az igazi értékek kiválasztására. Készüljenek fel lelkileg, szellemileg a házasságra, anyaságra, miközben szakmát tanulnak. Igyekezzenek alkalmassá válni a *kettős feladatra*, legyen számukra természetes, hogy a család érdekében hol az egyik, hol a másik feladat kerül előtérbe.

A nő életének elsődleges színtere a *család*. Az ebben betöltött női szerepre a cserkészélet során tudatosan fel kell készíteni a lányokat. Fiataljainknál sajnos sok esetben hiányzik a család vagy a megfelelő családmodell. Ezt kell pótolni, és ezt nem lehet elég korán kezdeni. Olyan tulajdonságok kialakításában kell segíteni a lányokat, melyek alkalmassá teszik őket a női hivatásra és amelyek örömtelivé, boldoggá teszik őket és rajtuk keresztül a családokat.

Alapvető leánycserkész-tulajdonságok

Melyek az alapvető leánycserkész-tulajdonságok?

– *Vallásosság*, mely minden más erényük és jó tulajdonságuk forrása és megerősítője. Sok kegyelem fakadhat Jézussal való személyes barátságukból.

– *Becsületesség, igazlelkűség*, mely a bizalom alapja, a családok összetartó ereje. Ezek nélkül a vallásosság csak üres formáság.

– *Kötelességtudás* Istennel, a hazával és embertársainkkal szemben. A *szolgálat* szellemének elfogadása a leánycserkésznevelésben mindig kiemelt helyen szerepelt. Felismerni, hol van szükség segítségre, és igyekezni arra alkalmassá válni. Elindulni az önkéntes, szeretetből fakadó szolgálat útján, boldogságot adni és kapni tudó emberré válni.

– *Önös érdekek háttérbe szorítása*. A „*másokért élni*” eszmény kialakítása legyen alapvető női tulajdonság, ebben keressék lányaink a mindennapok boldogságát. Váljanak a szeretet és béke forrásává!

– *Egymás iránti felelősség*, barátságra való készség. Minden tettet meghatározó felelősségtudat.

– *Önismeretre* és – ennek nyomán – *önmagunk szüntelen jobbítására* való törekvés.

– *Engedelmesség* a szó valódi értelmében; az értelem alávetése egy fejlettebb értelemnek. Ez a jellemnevelés iskolája és a közösségi élet alapja.

– *Takarékosság* mint az egyén szabadságának egyik formája. A pénz eszköz, nem cél. Helyes, ésszerű felhasználását a gyakorlatban ismerni kell.

– *Tisztaság, egészséges életre törekvés, mértékletesség* – alapvető női tulajdonságokká kell, hogy váljanak.

– *A hitben való élet* felkészülés a keresztény nő élethivatására: méltóvá válni, hogy majdan a teremtő Isten munkatársai legyenek.

A lányok életre szóló jelmondata:

„Tükre vagyok minden mosolyoknak,
azért élek, hogy visszamosolyogjak”.

(Mécs László)

(*Forgácsné Katalin*)

Függelék

A Magyar Cserkészszövetség lelkiégi közösségei

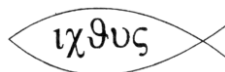
A Magyar Cserkészszövetség *multikonfesszionális* jellegű, azaz 1912. évi alapítása óta az ökumené jegyében különböző felekezetekhez tartozó cserkészeket tömörít soraiban.

A döntő többségében katolikus cserkészek a **Táborkereszt Katolikus Cserkészek Közösségéhez** tartozva mélyülhetnek el hitükben a Táborkereszt által szorgalmazott és/vagy szervezett hitéleti programokon.

Az MCSSZ Táborkereszt jelvénye

A protestáns cserkészek az **ICHTHÜSZ Református Cserkészek Közösségéhez** tartozva élik meg bibliás lelkiségüket, és vesznek részt az ICHTHÜSZ által szorgalmazott és/vagy szervezett hitéleti programokban.

Az MCSSZ ICHTHÜSZ jelvénye

A két hitéleti közösség az adott különböző vallású cserkészfiatalokat *ökumenikus szeretetkapcsolatba* fűzi össze, és ezzel, eltérő vallásuk ellenére, jól szolgálják a Magyar Cserkészszövetség *egységét*.

Mindkét közösség célja az MCSSZ Alapszabályában rögzített, és az előző oldalakon ismertetett, hitéletre épített, **jellemnevelő magyar cserkészlet** lelkiségének tudatos vállalása és megvalósítása.

A Magyar Cserkészszövetség Táborkereszt Katolikus Cserkészek Közössége

Gyökerei és küldetése a mai fiatalokhoz

*Nem hiteteken akarunk uralkodni,
hanem örömtőknek vagyunk munkatársai.
(2Kor 1,24)*

A Baden-Powell által 1908-ban alapított cserkészlet már 1909-ben Magyarországon is széles körű érdeklődést váltott ki a pedagógusok, hittanárok és diákok közt egyaránt. Ezt tükrözte az 1910-ben és az azt követő években megalakult több református és számos katolikus cserkészcsapat.

Az ICHTHYS és a Táborkereszt létrejötte

Az alakuló csapatokat áthatotta a 4. cserkészttörvény szelleme (A cserkész minden cserkésztestvérének tekint). Így a történeti nagyegyházak közt a húszas-harmincas években jelentkező feszültségek hazánkban a dinamikus fejlődő magyar cserkészleten belül nem kaptak helyet.

Református cserkésztestvéreink ismerték fel először, hogy a valláserkölcsei alapon álló cserkészletben hitük elmélyítését jól szolgálná, ha a Magyar Cserkészszövetségen belül bibliás közösséget hoznának létre. A húszas évek közepén négy fiatal cserkészparancsnok kezdeményezte az evangéliumi alapon működő református cserkészcsapatok hitéleti összefogását, melyet Ichthysnek neveztek el. (A *Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó* görög megfelelőjének kezdőbetűi; mozaikszóként magyarul halat jelentenek.)

„Miért volt szükség az Ichthys mozgalomra? Azért, hogy bizonyosságot tegyen Krisztus evangéliumáról. Így éri el a cserkészlet igazi célját és teljes hatását. A Szentlélek nélkül munkálkodó cserkészlet még egyházi kötelekben sem igazi élet- és jellemformáló erő.”⁵

Mi volt a helyzet ez időben a katolikus cserkészekkel?

„A magyar cserkészletet megalapító lelkes és tisztalátású férfiak azonnal megéreztek, hogy mi a legszükségesebb a magyar ifjúság, a magyar jövő számára. És a cserkészletben anélkül, hogy annak legősibb formáját, lényegét megbolygatták volna, mint egy pompásan megalkotott keretbe azonnal bevitték a félenk és színtelen vallásosság helyett az *öntudatos és gyakorlati* vallásosságot... ami a gyermeket *emberebb emberré*, tökéletesebbé és nemesebb lelkűvé teszi. Ha mégis akadna katolikus, protestáns vagy mohamedán cserkészcsapat, amely nem eléggé jó katolikus, protestáns vagy mohamedán, ennek nem a cserkészlet az oka, hanem az a katolikus, protestáns vagy mohamedán *vezető*, aki csinálja, *de nem jól csinálja a cserkészletet.*”⁶

„A cserkészlet... *életformaadás*. Ez az életformaadás az Isten-hit alapján nyugodva, megadja a lehetőséget ahhoz, hogy a fiúk lelki igénye és a vezető készsége, rátermettsége szerint a vallásból annyit vigyen a cserkészfiú lelkébe, amennyi a legszebb és legtökéletesebb életforma követelménye.”¹ Ennek pedig nehezen lehet határt szabni. Katolikus részről az 1920-as évek végén formálódott meg a gondolat Sík Sándor és más katolikus csapatparancsnokok

⁵ A diadalmas cserkészlilium 1912–1942. Kiadta a Magyar Cserkészmozgalom 1942. (Demendy Miklós, Koszterszitz József és Dr. Major Dezső)

⁶ A diadalmas cserkészlilium 1912–1942. Kiadta a Magyar Cserkészmozgalom 1942. (Demendy Miklós, Koszterszitz József és Dr. Major Dezső)

kezdeményezésére, hogy létesüljön a katolikus cserkészek részére is a Magyar Cserkészszövetségen *belül* egy olyan lelkeségi-szellemi központ, amely a valláserkölcsi alapon működő cserkészlet katolikus értékeit tudatosítja, átélését elősegíti, és egyidejűleg a katolikus cserkészek *összefogásával* jellemnevelésüket –, mely a *hitéletre épül* – szorgalmazza és elmélyíti.

Az Actio Catholica hatása a magyar cserkészetre

A kezdeményezésre nagy hatással volt XI. Pius pápa 1922-ben kiadott Ubi arcano Dei kezdetű enciklikája, melyben felhívást bocsátott ki a katolikus világiakhoz az *Actio Catholica* (AC) érdekében, megokolva annak szükségességét.

E szervezés apostoli célzatú, s kívül áll a hitbuzgalmi, politikai és gazdasági szervezeteken. Célkitűzése a katolikus hitélet *öntudatra ébresztése* és a katolikus elvek érvényesítése az egyéni, a családi, a közösségi és a társadalmi életben. Egyik jellemző vonása, hogy az összes egyházasan érző katolikust az evangélium szellemében *együttes cselekvésre* és hitük *tudatosabb átélésére* sarkallja.⁷

Az akkori évek katolikus cserkészvezetői a pápa ezen útmutatását kívánták életre váltani a magyar katolikus cserkészek szellemi-lelki közösségének létrehozásával, és a célkitűzéseiknek hangot adó Táborkereszt, elsősorban a katolikus cserkészvezetőknek szóló lap megindításával. Mindezt a későbbiek során *Mihalovics Zsigmond*, az AC akkori országos igazgatója a következőképpen fogalmazta meg: „A Táborkereszt ... megjelent, hogy szolgálja a *krisztusibb ember és a magyarabb magyar* kétszer szent ügyét. Az Actio Catholica szívesen veszi szárnyai alá a lapot, hiszen a katolikus magyar cserkészletből sarjadt ki, és a katolikus cserkészlet értékes eszközének bizonyult. Az Actio Catholica örül megújhdott, minden katolikus cserkésztevényezőt egybefogó megjelenésének, s készségesen segíti elő hasznos munkálkodását... és *benne* a jó munkát végző katolikus fiúkat. Nagy az öröme, amikor bennük izmosodni látja az Evangéliumot s a Kegyelmet.

Ezért nézi szívesen a Táborkereszt szárnyra kelését, s ezért kívánja támogatni minden rendelkezésre álló eszközzel sokat ígérő munkálkodását.”⁸

Mit akar az MCSSZ Táborkereszt?

1940 novemberében a Táborkereszt lap így fogalmazta meg *Mit akarunk?* szerkesztői cikkében célkitűzését:

„1. A Táborkereszt a magyar cserkészlet most meglévő keretein belül ... a katolikus magyar cserkészfiút szolgálja. Ezért

2. a Táborkereszt ... – a kegyeskedő szenteltvíz hintést kerülve – *gyakorlati segítséget akar nyújtani* (eredeti kiemelés) minden katolikus cserkészvezetőnek abban a nehéz munkában, mellyel csapatukban a katolikus magyar cserkészideál kialakításán fáradoznak.

És mivel még ez a nehéz munka is könnyebb, ha tudjuk, hogy velünk együtt *sokan mások* is végzik,

3. a Táborkereszt tudatosan dolgozni akar azért, hogy *közelebb hozza egymáshoz* az ország katolikus vezetőit...”⁸

⁷ Ubi arcano Dei. XI. Pius pápai enciklikája. 1922. és Katolikus Lexikon. 1931. Magyar Kultúra kiadása

⁸ A Táborkereszt 22. száma (1940. november 5.)

A budapesti cserkészkerület korabeli elnökének állásfoglalása

Ugyanezen szám *Katolikus feladatok a csapatban* címmel Pirovszky Lajos törzstiszt, az I. (budapesti) kerület akkori elnöke írását közli, melyből az alábbi főbb mondanivalót idézzük:⁸

„Felelősek vagyunk azért, hogy arra az útra vezessük a cserkészt, amely *Istenhez vezet.*”

Ezt az utat pontokba szedve részletesen ismerteti. A lényegét kiemelve – szó szerint – az alábbi megállapításokat teszi:

1. „A kétségtelenül szükséges cserkészpróbákra való előkészítés és a gyakorlati kiképzés mellett foglalkozunk a csapatban *több lelkeséggel...*”

2. „*A cserkészeink vallásosságát állítsuk át a gyakorlati életre...* az elméletet életté kell tennünk.” „A vallásnak életté kell válnia a családban, az irodában, a műhelyben és mindenütt és mindenhol, ahol cserkész megfordul. Ezt a gyakorlati átállítást irányítsa és tegye tudatossá a parancsnok, aki ne ötletszerűen, hanem *rendszeresen felépített munkával* végezze ezt a feladatát.”

3. „*Cselekvő katolikusságra* neveljük cserkészeinket. Már a csapatban kezdődjek meg az Actio Catholicába való bekapcsolódás és a világi apostolkodás...”

4. „*Közeledjünk az egyházközségek felé...*”

5. „Neveld arra cserkészeidet, hogy a mai nagy világnézeti harcok között is *hűségesek maradjanak az Egyházhöz.* Ezért beszélj nekik igen sok szeretettel az Egyházzól, az Egyház papjairól, az Egyház áldásos munkájáról az egész világ, de különösen a magyarság érdekében. ...”

„Kedves Parancsnok Testvér! ... egyet jegyezz meg: A katolikus cserkésznevelésnél *példád varázsereje* lesz a döntő. Ehhez a munkához olyan parancsnokok kellene, akiknek az élete elbírja Krisztus tekintetét.”

„... Éppen ezért szeretettel köszöntöm a ... *Táborkereszt*-et, amelynek betűbe öntött gondolatai, tanácsai segítségünkre lesznek ezen a téren és a jó munkában.”⁸

Ezek az eszmék nevelődött a II. világháború előtt, alatt és után az a magyar cserkészlet, amely az 1948-ban kirobbant és különböző módszerekkel ugyan, de egész 1989-ig tartó ateista, bolsevista egyházüldözés alatt kisebb részben a katakombák életét élte, nagyobb részben elszigetelve, lelkében őrizte fogadalmához való elkötelezettségét, és hozott a társadalom peremére szorítva hatalmas áldozatokat.

Az MCSSZ Táborkereszt újraindulásának szükségessége

Hazánkban a négy évtizedes, mindent átfogó, személyekre lebontott, adminisztratív, ateista átnevelés értékromboló hatását, erkölcsi pusztítását csak most kezdjük teljes mélységében felmérni. Világelsők közé sodródtunk a megromlott emberi természet minden nyomorúságában, bűnében és önpusztításában.

1988-ban ebben az intézményesen lezüllesztett és széles körben bűnözővé vált társadalomban éledt újjá a magyar cserkészlet, manipulált körülmények között.

Újraindulása után a Magyar Katolikus Püspöki Kar kezdetben fenntartással fogadta a magyar cserkészletet. A tisztázatlan erőviszonyok, a humanista cserkészletet képviselők háttértámogatottsága, egyes elvallástalanodott új parancsnokok pozícióba kerülése aggodalomra adott okot.⁹

Végül is a fogadalmihoz hűségesen ragaszkodó öregcserkészek döntő többségének tudatos hovatarozása eredményezte azt, hogy a Magyar Cserkészszövetségnek Isten, haza és embertárs

⁹ A Távlatok 25. száma (1995.) 622. o.

szolgálatát nyíltan hirdető és vállaló közössége erősödött meg dinamikusan, a magukat cserkésznek mondó, humanista elveket hirdető egyéb irányzatok között.

Miután a reményteli újraalakulás utáni első évek sem voltak már gondoktól mentesek, az újraéledő cserkészzet vallásos vezetői 1991-ben már világosan felismerték, hogy a betiltást megelőző évtizedekben a Magyar Cserkészszövetségen belül működő vallásos közösségek, a Táborkereszt és az Ichthys újraélesztése is nélkülözhetetlen.

Ezt a felismerést erősítette, hogy

1. az 1948. évi beolvasztást megelőző évtizedekben a Táborkereszt és az Ichthys közösségek a magyar cserkészzetben betöltött, vallásra épített *jellemformáló hatásukkal* jól szolgálták a magyar cserkészzet értéknövelő eredményeit.

2. a cserkészzet katakombá-időszakában a hősi helytálláshoz és a börtönéveket, esetenként a vértanúságot is vállaló vezetők áldozathozatalához a Táborkereszt által korábban képviselt, *elkötelezett vallásosság és magyarságtudat* adott erőt.

3. 1989 után még a jó szándékú fiatalok döntő többsége sem mentes az átfogó ateista, marxista ráhatás harmadik generáción át alkalmazott, értékromboló hatásától. A cserkésznek jelentkező fiatalok gyakran széteső családokból jönnek, és sok esetben elvállaltalanodott szülők mellett nőttek fel, akaratlanul is vallás nélkül, torz egyéni és családi modell képét alakítva ki magukban. A vallásos családokban felnőtt fiatalok többségének hitismerete is többnyire az általános iskolák alsóbb osztályaiban kapott hitoktatás tudásszintjén rekedt meg. Az egyházi iskolákban felnövekvő fiatalokban is a számos próbatételen való sikeres helytállás tudja csak kialakítani a hit szerinti életet a mai társadalomban.

A pápák útmutatásának hatására megalakult a Katolikus Cserkészek Világszervezete

Századunkban a *pápák* egyre jobban felismerték a cserkészzet nemes célkitűzéseit. Már *XI. Pius* találkozott a cserkészzet nemzetközi vezetőivel. Az ezt követő időben a cserkészzet sehol sem azonosult a totalitárius hatalmakkal, uralmuk alatt az 1930-as, 1940-es években illegálisba vonult vagy áldozattá vált.¹⁰

A második világháború után a cserkészzet újraéledését bátorította *XII. Pius* pápa. Sokszor fogadta a cserkészeket, s mindenkor a cserkészzet vallásos értékeit hangsúlyozta, mint a stabil béke és társadalmi nyitottság jövőjét. *XXIII. János* (1958–1963) alatt folytatódtak a találkozások. A pápát személyes szálak fűzték a mozgalom korábbi történetéhez. *VI. Pál* pápa (1963–1978) megállapítja, hogy a katolikus cserkészzet az Egyház identitásának és az emberrel való dialógusának a helye. 1966-ban a cserkészvezetőknek tartott beszédében a pápa a cserkészzet nevelőerejét és annak módszerét emelte ki, utalva arra, hogy a zsinat a nevelés terén sok mindent a cserkészzet tapasztalataiból vett át. A pápa a jövőre nézve az istenhitre épített cserkész-szellemiséghez való hűségére és abban való megújulásra szólított fel. Ez időben több pápai dokumentum is bátorítja a cserkészek hívó lelkeségének elmélyítését, amelyet a kalandok és a természet szeretete vesz körül.¹⁰

II. János Pál (1978–) fáradhatatlan energiával látogatja végig a világot és a plébániákat. A cserkészekkel való személyes találkozása elsősorban a plébániákon és a pápai fogadásokon történik, ahol buzdítja őket a fogadalmuk szerinti életre.¹⁰

A második világháború utáni évtizedekben a kor laicizálódó és liberalizálódó hatásának egyre jobban kitett *genfi Cserkész Világszervezeten* (WOSM) belül, a számos pápai megnyilatkozás hatására megalakult a *Katolikus Cserkészek Világszervezete* (KCSV), mely magában foglalja a világ katolikus cserkészszövetségeit, illetve a több felekezetet tömörítő

¹⁰ Documenti Pontifici Sullo Scautismo (a cura di Giovanni Morello e Francesco Pieri) Editrice Ancora Milano, 1991.

szövetségek esetén – ilyen a Magyar Cserkészszövetség is – a katolikus cserkészeket összefogó vallásos közösségek képviselőit, mindenkor az illető országok püspökkari támogatásának megfelelően. Célja a katolikus cserkészek hitéletének elmélyítése és az ennek megfelelő valláserkölcsei magatartásforma kialakításának elősegítése a cserkészpedagógia sajátos módszereivel.

Az MCSSZ Táborkereszt mai küldetése: a katolikus cserkészek fogadalmuk szerinti elkötelezett életre nevelése

Mindezek az előzőkben ismertetett szempontok motiválták a Magyar Cserkészszövetség elkötelezett katolikus vezetőit arra, hogy Arató László kezdeményezésére 1991 nyarán, kezdetben Görbe László piarista atyával, újraélesszék a katolikus cserkészek szellemi, lelki összefogását. Ez idő tájt Paskai László bíboros, esztergomi érsek úr továbbította a genfi Cserkész Világszervezet (WOSM) keretén belül működő Katolikus Cserkészek Világszervezete (KCSV, angolul ICCS) megkeresését a Magyar Cserkészszövetség katolikus cserkészei felé. A meghívásnak eleget téve, Kemenes László piarista atya vezetésével tartós kapcsolat jött létre a KCSV-vel, melynek eredményeként – kezdeményezésünkre – már 1992-ben *megfigyelői minőségben* hivatalosan is befogadták az MCSSZ Táborkereszt Katolikus Közösséget.

A magyar cserkészlet célja – napjainkban is – a jellemnevelés.¹¹

A cserkészideált jelentő jellemes életforma, mely a cserkész *fogadalmá szerinti* mély vallásosságot, az ösztönös én feletti uralmat, a családi, cserkész- és nemzeti közösség önzetlen szolgálatát, a szeretetből fakadó és viszonzást nem váró jótettek véghezvitelét jelenti, nem valósulhat meg tartósan, csak kinek-kinek a maga hite szerinti, Krisztust követő vallásának elkötelezett átélésével. A katolikusok az *önnevelésüket* erősítő szentségek vételével, a keresztség, bérmálás, a tudatosan és rendszeresen végzett szentgyónások, az átélt és Isten szeretetét közvetítő gyakori szentáldozások során részesülnek azokban a kegyelmekben, melyekkel együttműködve alakíthatják önmagukat és a rájuk bízottakat az Isten elgondolása szerinti ember egyre tökéletesebb megvalósítására. *Minden* katolikus cserkészekkel foglalkozó cserkészparancsnok, kerületi és országos vezető *személyesen felelős* a cserkészközössége, családjá és a társadalmi környezete *krisztusi értékrendjének* kiteljesedéséért. Természetesen a csapatokban mindez az élményekben gazdag cserkészélet mélyén valósul meg; a kaland, a játék, az ének, a gyakorlati képzés és a természetben járás során.

Ám az ország területén szétszórtan élő, a saját és cserkészmunkájukkal túlterhelt csapatparancsnokok, kerületi és országos vezetők elszigetelten aligha képesek a hitéletre épített jellemnevelés felelősségteljes elvárásainak maradéktalanul eleget tenni. Különösen, ha figyelembe vesszük, hogy sok esetben többé-kevésbé maguk a vezetők is a vallástól elidegenedett társadalom hatása alatt szenvednek. Ezért vált nélkülözhetetlenné a Magyar Cserkészszövetségben belül egy olyan *központi*, katolikus szellemi és lelki irányítás létrehozása, mely a hitéletre alapozott jellemnevelő célok elősegítésére programokat dolgoz ki, azok gyakorlati megvalósítását szorgalmazza, a vezetőképzésben érvényesíti az elkötelezett életre való nevelést, a katolikus vezetők hitéleti elszigeteltségét feloldja, tevékenységüket összehangolja, és ezzel őket a hitéletre alapozott jellemnevelő célkitűzéseikben bátorítja és segíti.

A Táborkereszt jellemnevelő munkája során elő kívánja segíteni, hogy a katolikus cserkészek *egyházközösségükben* és – amennyiben ez lehetséges – *oktatási intézményeinkben* szellemi intelligenciájuknak megfelelően folyamatosan hitoktatásban részesüljenek. Tehát rendkívüli esetektől eltekintve nem a cserkészlet feladata a hitoktatás, de kötelessége a szeretetre

¹¹ Az MCSSZ (1994. ápr. 16-án módosított hatályos) Alapszabálya

épülő hitre nevelés és az egyházi vagy iskolai hitoktatás során megismert hit és erkölcs szerinti *életforma* megélésére való késztetés.

Az MCSSZ Táborkereszt feladatai – ma

A vezetőképzés hivatásfelkészítő része

A Magyar Cserkészszövetségben előírás, hogy hitbéli felfogásától függetlenül bárki vagy akár vallástalan is jelentkezhetsen cserkésznek, de vezető csak *gyakorló vallásos* cserkész lehet. Éppen ezért az MCSSZ Táborkereszt feladatának tekinti, hogy a vezetőképzés során a leendő vezetőknek a hitoktatás alkalmával megismert hitelvekkel való *azonosulását* elősegítse, az Egyházzal együtt érző elkötelezettségét elmélyítse, a vezetési feladatok vállalásának *áldozatkész* jellegét tudatosítsa, és *felkészítsen* az ehhez szükséges, *önnevelésből* fakadó erények elsajátítására. Ilyen vezetői erények: felelősségtudat, együttműködési készség, szolgálat, elkötelezettség és az áldozatokkal járó vezetés tudatos vállalása. Mindez az MCSSZ elnöksége és az Országos Intéző Bizottság Határozatának megfelelően az *emelt szintű őrsvezető-, segédtsízt- és tisztképzés* elválaszthatatlan és kötelező része. Csak erre a hivatástisztázó és erősítő alapra épülhet az ezt követő cserkész módszertani képzés. A Táborkereszt az őrsvezető-, a segédtsízt- és tisztképzéshez szükséges *hivatásfelkészítő programot* kidolgozta. Ezt elvégezve a vezetőjelölt, képzői véleményének figyelembevételével, önmagát minősíti, s csak ennek pozitív eredménye esetén vállalja a módszertani vezetőképzést. Egyedül ily módon biztosítható, hogy a vezetőképzésre illetékes körzetek, illetve kerületek a cserkészek vallása szerinti közösség irányításával és velük összhangban, megfelelő színvonalú, lelkileg jól képzett, szilárdan elkötelezett, együttműködésre kész és cserkészeikért áldozatot vállalni tudó, vallásos vezetőjelölteknek adjanak csak vezetői képesítést.

A Táborkereszt elő kívánja segíteni, hogy minél több potenciális és tényleges cserkészvezető végezze el a Magyar Katolikus Püspöki Kar által szervezett vezetőképzőt, a *Hajszolót*. Ez a törekvés is hozzájárult ahhoz, hogy az 1996-ban befejeződő kétéves képzésben eredményesen részt vett 14 cserkészvezető megkaphatta az aranykulcspróbát.

Vezető-továbbképzés

Ugyanezen cél érdekében szorgalmazza a Táborkereszt az országos és a régiókban meghirdetett sajátos cserkészvezetői lelkigyakorlatokat, az úgynevezett *lélekújuló táborokat*.

A Táborkereszt további programjában szerepel a krisztusi világnézet megismerését és hitéletünk erkölcsi követelményeinek megtartását elősegítő *előadások, fórumok, továbbképző előadások és táborok* szervezése. Ezen belül külön hangsúlyt kap a katolikus szellemű *családi életre* való felkészítés.

Kapcsolattartás

Az MCSSZ Táborkereszt feladata a Katolikus Egyház hierarchiájával és intézményeivel való *kapcsolattartás* és a cserkészreleget érintő kérdésekben a katolikus cserkészek képviselőinek ellátása. Tevékenységének hitéleti, vallás-erkölcsi és világnézeti kérdésekben tükröznie kell legteljesebb egységét a Magyar Katolikus Püspöki Karral (MKPK), ezen belül a helyi ordináriussal és hűségét Szent Péter utóda iránt.

Táborkereszt Egyházi Konvent

A katolikus papság cserkész-lelkipásztori feladatainak és az egyházi fenntartó testületek zavartalan működésének elősegítésére az MCSSZ Táborkereszt *létrehozta* és működteti az *MCSSZ Táborkereszt Egyházi Konventet*, amely az évente hagyományosan megrendezett összejövetelein a püspök atyák útmutatásának megfelelően világi és szerzetes papságunknak, valamint szerzetes nővéreinknek és a fenntartó egyházi intézmények világi vezetőinek a

cserkészcsapatokkal való szeretetteljes törődését és a cserkész-lelkipásztori szolgálat elmélyült teljesítését kívánja elősegíteni.

Táborkereszt időszaki lap

Az MCSSZ Táborkereszt Katolikus Közösség élő hagyományainak megfelelően kiadja a *Táborkereszt katolikus cserkészvezetők lapját*, mely – szellemében a mai kor követelményeihez igazítva – a cserkészek krisztusi világnézetre való neveléséhez, a keresztyén családi életre való felkészítéshez, a hitéletüket érintő kérdések megválaszolásához, a fiatalok életét formáló, jellemnevelő cserkészeti tökéletesítéséhez és a katolikus cserkészeti programok, könyvek és információk közismertté tételéhez kíván gyakorlati segítséget nyújtani a cserkész élménypedagógia széles körű felhasználásával.

Ökumenikus együttműködés

Az MCSSZ Táborkereszt mindenkor *ökumenikus* szellemben dolgozik, tisztelve a testvéregyházak sajátos hitéletét, keresve azt, ami közös a hitünkben. Vallja, hogy minden cserkész a saját vallása keretén belül istenhitében és -szeretetében elmélyülve jut egymáshoz is közelebb.

A Szentatya felhívása a magyar cserkészekhez is szól

A Szentatya felhívása a *Katolikus Cserkészek Világszervezetén* (KCSV) keresztül minden magyar katolikus cserkészhez is szól. Ezt a hitéletre épített, jellemnevelő cserkészeti az MCSSZ Táborkereszt országos vezetősége, az *Országos Belső Kör* szolgálattevői irányítják. Ennek az MCSSZ Elnökségénél és az MKPK Titkárságán bejelentett *lelkipásztori elnöke* (Brückner Ákos Előd O. Cist. atya, a budai ciszterci plébánia plébánosa, a 220 fős 433 sz. Szent Bernát cserkészcsapat fenntartótestületének elnöke), *világi elnöke* (dr. Roszmusz András tiszta, a 250 fős 148 sz. Nagyboldogasszony cserkészcsapat parancsnoka, vállalkozó), *lelki igazgatója*, spirituális és *elnökhelyettese* (dr. Berán Ferenc atya, a Patrona Hungariae hittanára és az Unio Cleri országos vezetője, a Magyar Papi Egység főszerkesztője, a 148 sz. Nagyboldogasszony cserkészcsapat cserkész-lelkipásztora), valamint a *Táborkereszt* katolikus cserkészvezetők lapjának *főszerkesztője* (Arató László cserkész tiszta, az Országos Lelkipásztori Intézet Márton Áron Kiadójának igazgatója, a Magyar Cserkészsövetségek Fórumának elnöke) és még más papi és világi szolgálattevők (pl. Tóth Ipoly O.Cist., Gresz Istvánné dr., Papp Eszter és Németh László) a tagjai.

Az MCSSZ Táborkereszt törekszik a magyarországi Egyház öt ifjúsági régiójában a *Régió Belső Körök* felállítására, melyek közül a *Nyugat-dunántúli Belső Kör* már működik Horváth József MKPK ifjúsági régióvezető atya, a Katolikus Ifjúsági és Felnőttképző Egyesület elnöke irányításával, Németh Tamás atya, csapatparancsnok, a Régió Belső Kör lelkipásztori elnöke és Pomeisl Mária cserkész tiszta, szociális testvér, világi elnök vezetésével. (Időközben befejeződött a *Dél-dunántúli Belső Kör* felállítása Bátor Botond pálos atya és a *Dél-magyarországi Belső Kör* Szeghő József piarista atya, lelkipásztori elnökök vezetésével. A szerk.)

Miután az MCSSZ-en belül *minden* katolikus és magyar cserkész a Táborkereszt lelki közösségéhez tartozik, így az MCSSZ szervezeti felépítésén kívül külön tagsággal nem rendelkezik. Az MCSSZ Alapszabályával egyező, valláserkölcsei nevelést elősegítő feladatait – a Belső Kör felhívására vagy közvetlen felkérésére – a katolikus parancsnokok csapatai vagy azok egyes tagjai önként vállalt munkájukkal látják el, illetve javasolt programjainak megvalósítását az MCSSZ elnöksége és a kerületek vezetősége támogatólag saját programjukkal együtt szorgalmazzák.

Az MCSSZ Táborkereszt a *Katolikus Cserkészek Világszervezetének* (KCSV) 1996. július 4–7 között Norvégiában tartott Világközgyűlésén – egyhangúan megszavazott – *teljes jogú*

tagságot nyert el, elsőként az újra szabaddá vált közép- és kelet-európai országok újraéledt cserkészei közül. Ezt megelőzően 1995. november 8-án II. János Pál fogadta a Katolikus Cserkészek Világszervezetének országokénti legfőbb cserkész-lelkipásztorait és világi apostolait – közöttük az MCSSZ Táborkereszt Katolikus Közösség Belső Körének négy vezetőjét –, és buzdította őket a Jézus élete példáját követő, a vallást elkötelezetten életre váltó cserkészlet erősítésére. (Erről az eseményről a Vatikáni Rádió magyar nyelvű adása is részletesen beszámolt.)

A Magyar Katolikus Püspöki Kar Titkárságának buzdítása a Táborkereszthez

Az MCSSZ Táborkereszt számít arra, hogy az MCSSZ katolikus vezetői azonosulnak a Szentatya szándékaival, melyek a Katolikus Cserkészek Világszervezetének célkitűzéseiben jelennek meg, vállalják az MCSSZ történelme során Sík Sándor és Teleki Pál nyomán kialakult, gyakorlóan vallásos, jellemnevelő magyar cserkészletet, és figyelembe veszik a Magyar Katolikus Püspöki Kar titkára, *Ternyák Csaba* püspök atyának az MCSSZ Táborkereszthez (Arató László részére) írt levelében foglaltakat, melyekkel a régi magyar cserkész hagyományoknak megfelelő együttes cselekvésre hív fel:

„Legyenek meggyőződve arról, hogy az egyik legnemesebb ügyet szolgálják akkor, amikor a Táborkereszt lelkipásztori tevékenységét igyekeznek előmozdítani. Magam is vallom, hogy a Magyar Katolikus Egyház nem mondhat le a cserkészlet missziós lehetőségéről. Nagyon sok fiatal a cserkészletben találkozik életében először a kereszténységgel, és egyáltalán nem közömbös, hogy ez a találkozás megadja-e az egész életre szóló hitéleti elkötelezettséget vagy sem.

Biztos vagyok abban, hogy ez a (Táborkereszt által szervezett) találkozó kezdete lesz annak a törekvésnek, amely egybefogja és *egységes akció-közösségbe szervezi mindazokat ...*, akik eddig egy kicsit magányosan végezték nagyszerű munkájukat.”¹²

Napjainkban az az általános vélemény, hogy a cserkészletet nem lehet ott folytatni, ahol negyven évvel ezelőtt abbahagytuk. Ez igaz annyiban, amennyiben a megváltozott társadalomban megváltozott fiatalság él. A cserkészletnek ezt a mai fiatalságot kell megnyernie, a fiatalok nyelvén és azok eszközrendszerével. Ezek a jegyek azonban külsődlegesek. Az ember vallási értékrendje *állandó*, és újrainduló cserkészletünkben a Táborkereszt révén ezt a Jézus tanítása szerinti, örök értékű hitéletre épített *jellemnevelést* kell változatlanul és szervezeten, a mai fiatalok számára legalkalmasabb formában és módszerekkel átadni.

Mindezek ismeretében csak imádkozni tudunk azon egyes vagy kisebb csoportokat képező¹³ cserkészvezető testvéreinkért, akik magukat ugyan katolikusoknak tartják, de az elmúlt évtizedek kényszerítő szellemi hagyatékának hatására még nem ismerték fel, hogy az értékét vesztett, megbomló erkölcsi rendbe süllyedt mai társadalom liberalista szellemiségével szemben a Sík Sándor és Teleki Pál lelki-szellemi és nemzeti örökségét hordozó magyar jellemnevelő cserkészlet csak a magyar cserkész hagyományoknak megfelelő, elkötelezett hitéleti alapra épített *összefogással* teljesítheti Alapszabályában rögzített célkitűzését. A *mai* Magyar Cserkészszövetségben is a Táborkeresztben (és az ICHTHÜSZ-ben) valósul meg Bi-Pi sokat idézett mondása: „A cserkészletben a vallás kezdettől fogva benne van.” A két vallási cserkész közösség az ökumené jegyében erősíti a Magyar Cserkészszövetség egységét, tevékenységét, és hatásuk révén valósul meg Bi-Pi tanítása: „A cserkészek Isten országát hozzák le a földre.”¹⁴

¹² A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Püspökkari Titkárságának titkára, Dr. Ternyák Csaba püspök levele az MCSSZ Táborkereszt, Arató László részére 1993. nov. 2-án

¹³ A Távlatok 29–30. száma (1996.) 335. o.

¹⁴ Bi-Pi ösvényén (Magyar fordítás kéziratban)

Ugyanakkor látnunk kell, hogy amint Egyházunk a Szentatya és a püspökök minden törekvése ellenére is hordozza tagjai egy részének bénaságait, úgy cserkészletünk egyes tagjai és kisebb-nagyobb közösségei is visszatükrözik emberi gyarlóságainkat, helyenként értetlenséggel, „kivagyisággal”, esetenként vallási közömbösséggel és belső gondokkal küszködnek. Amíg – az újraevangelizálást meghirdető Szentatya szándékával egyezően – az MCSSZ-ben létezik az Egyházunkkal együtt érző hitéleti és lelki központ, a *Táborkereszt*, addig eltölthet bennünket, magyar cserkészeket *Krisztus örömhírének reménysége*.¹⁵ Az elmúlt nyolc év is azt igazolja, hogy a cserkészlet – minden külső és belső gondja ellenére – ott virágzik, ahol rátermett és *elkötelezett vallásos vezetők* végzik Egyházunk által is szorgalmazott és általa megáldott áldozatkész munkájukat. Bennük és cserkészeikben a Táborkereszt által képviselt lelkiesség ölt testet. És ez élte és erősíti az egész Magyar Cserkészszövetséget.

¹⁵ II. János Pál 1996. szeptember 6–7-i magyarországi látogatásának jelmondata: Reményünk Krisztus!

A Magyar Cserkészszövetség ICHTHÜSZ Protestáns Cserkészek Közössége

Küldetése: múltja, jelene, jövője

*Testvéreim, nem kerítések között, nem is karámban gondolkodunk,
hanem egy nyájban, kicsiny nyáj ugyan, de a mi nyájunk.
Legyetek ezért e karámban krisztusi emberek!
(Karácsony Sándor)*

Az újból megalakult Magyar Cserkészszövetség kebelében ismét megszerveződött a protestáns cserkészek közössége. Jelképe a HAL = ICHTHÜSZ, görög szó: jótá, chi, théta, ypszilon, szigma. Ezek a kezdőbetűk a következő szavakat takarják: Jézus Chrisztosz Theu Hüjosz Szótér, azaz magyarul: *Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó*.

Ichthüsz-cserkész az olyan cserkész, akinek számára egyetlen fontos valaki ezen a világon, az Ichthüsz, azaz Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó. *Ichthüsz*-cserkészet az olyan cserkészet, melyben a cserkészet munkája sem több, sem kevesebb, sem más, mint gyakorlati keresztyénség. Ha bűnöm miatt *képtelen* vagyok, igaz emberségem miatt meg *kénytelen* vagyok őszintének, tisztának stb. lenni: jövel, *Uram*, Jézus Krisztus, és szabadíts meg engem, nyomorult embert e halál testéből. Légy az én Megváltóm nemcsak a vallásom tanítása szerint, de személy szerint is! Aki tehát így látja a cserkész tíz törvény és a cserkész módszer egymáshoz való viszonyát, az *Ichthüsz*-cserkész...

A cserkészet megtermékenyítő hatása elsősorban a katolikus és a protestáns egyházak ifjúsági munkáiban tapasztalható. Protestáns részről a KIE, a *Keresztyén Ifjúsági Egyesület* munkája területén a legérezhetőbb. Ez természetes is, hisz az első cserkészcsapat-alakítási próbálkozások az 1910-es évben a Budapesti Református Ifjúsági Egyesületben, a BRIE-ben történtek.

A KIE (YMCA, CVYM), a *Keresztyén Ifjúsági Egyesület*, a leghatalmasabb protestáns ifjúsági egyesület a múlt században, a nagy ipari forradalom idején, 1844-ben alakult ki Angliában. Nem fényes körülmények között jött a világra. Egy londoni áruház padlásán, a segédek és inasok lakóhelyéül szolgáló egyik szűk kis kamrácskában létesült az első KIE. *George Williams*, falusi származású kereskedősegéd beszélte rá nagy nehezen néhány társát, hogy olvassanak közösen Bibliát. Ebből a szegényes ifjúsági közösségből nőtt ki apródonként a KIE akkorára, hogy ma már sok millió felül jár tagjainak száma, s egyesületei az egész földkerekséget behálózzák. Csaknem minden ország fővárosában, nagyobb városaiban van KIE-ház, székház, palota, ifjúsági szálloda, sporttelep, táborhely stb. (Századunk elejétől 1948-ig Budapesten a Horánszky utcában, később a Vas utcában, Debrecenben a Piac utcában működött ilyen ház.)

Amikor a KIE előbb Európában, aztán mind az öt világrészben elterjedt, vezetői 1855-ben összejöttek Párizs nagy KIE-épületében. E világgyűlés kristálytiszta fogalmazta meg a KIE szerepét. Az egyesület célja az, hogy egy táborba gyűjtse azokat az ifjakat – *ifjak segítségével* –, akik Jézus Krisztust fogadták el életük Megváltójának.

Az ifjúsági munkát négyes program alapján végzik:

- testerősítés,
- szellemi növekedés,
- lélekben gyarapodás és
- szociális munka.

A program jelmondata: „Menjete ki az utcára, fogjátok meg a kódorgó gyerekek, inasok kezét, hozzátok be őket, itt meleget, ételt, s *életet* kapnak.”

A budapesti KIE volt buzgó tagja, *ifj. dr. Szilassy Aladár* orvos angliai útja után az egyesület titkárának, *Megyercsy Béla* református lelkésznek hathatós segítségével megszervezte az első magyar cserkészcsapatot a BRIE kötelékében. A KIE mozgalom lapjában, az *Ébresztő*-ben ismertetik az akkor még *cserkészőnek* nevezett új nevelési mozgalmat, azaz a Baden-Powell által alapított boyscout magyar változatát. Az 1910-ben megalakult *1. számú BRIE csapat* tagjai a vasárnapi iskolából kinőtt serdülők táboraiból verbuválódtak. A KIE-ben az előzőekben megnevezett személyekhez csatlakoztak Koczogh András tanár, Viktor János és az egyesület titkára, Ravasz Árpád.

1911 végén – *Kánitz István* diák 1910-től alakuló (II. ker.) Katolikus Főgimnáziumi csapatát megelőzve – *Sík Sándor*, a 22 éves paptanár a budapesti piarista gimnáziumban megalakítja a *2. számú cserkészcsapatot*, majd sorra alakulnak más cserkészcsapatok is. A KIE-s *Papp Gyula* jogszigorló szívós szervező munkája és Sík Sándor messze előremutató szemlélete eredményeként 1912. december 28-án a *protestáns-katolikus összefogás útján megalakul az evangéliumi alapú Magyar Cserkészszövetség*, nyomatékosan hangsúlyozva a mozgalomnak magyar szellemű, Krisztus-követő voltát.

1913-ban az óbudai és a pest-szenterzsébeti református egyház a BRIE mintájára megalakítja az első kimondottan református egyházi jellegű csapatokat.

Az I. világháború és az azt követő forradalmak (1914–1919) fékeztek a cserkészlet kibontakozását, de az addig megalakult cserkészcsapatok a szeretet jegyében csatlakoztak a háborús erőfeszítéshez. A KIE-s cserkész *Papp Gyulának* része volt a cserkészek megszervezésével a sebesültek, özvegyek és árvák körüli szolgálatokban. A közellátás megsegítésére parlagon hagyott földeket műveltek meg, bekapcsolódtak a gyűjtő munkába stb. *Megyercsy Béla* többek közt 18 katonatthont szervezett meg a vidéki nagyvárosokban, ahol a sebesült katonák meleg otthont találtak, és a cserkészek segítségével teljes ellátást kaptak. 1918-ban ő indította el a Magyar ifjúság című lapot, a KIE, ill. az 1. sz. BRIE cserkészcsapat lapját. Később ebben jelentek meg az ICHTHÜSZ-mozgalom közleményei is 1944-ig. A tízes évek végén megjelenő liberalizmus erősen háttérbe szorította a magyar és az evangéliumi szemléletet a cserkészletben is.

A húszas évek elején a református cserkészvezetők vették fel a harcot, hogy a Cserkészszövetség maradjon evangéliumi alapon. Ennek érdekében *Megyercsy Béla* szolgálata különösen fontos volt. Ő nyerte meg a cserkészlet számára *Batiz Dénest*, *Szathmáry Lajost*, *Pógyor Istvánt* és másokat. Közülük különösen is kiemelkedik a háborúból sebesülten hazatérő *Karácsony Sándor*. 1919. december 8-án találkozott először *Megyercsy*-vel, attól kezdve élete végéig nem tudott elszakadni az ifjúság közötti szolgálattól. A fiatal lelkes tanár – két mankója ellenére is – járta az országot, evangelizált, cserkészcsapatokat szervezett.

Az evangéliumi alapon működő protestáns csapatok hitéleti összefogására az 1920-as években megalakult a Magyar Cserkészszövetségben belül az ICHTHÜSZ-közösség.

Miért van szükség az ICHTHÜSZ-mozgalomra?

A húszas években mindjobban túlsúlyba került a római katolikus cserkészmunka. A katolikus egyház és különösképpen iskolái meglátták, milyen nagy lehetőséget jelent ez az ifjúsági munka, és nagy számban alakultak meg sorra a katolikus csapatok. Jellemzőül idézzük fel, hogy az első 30 csapat között mindössze csak hat protestáns csapat volt található, s ennek megfelelően a vezetésben is mindjobban érvényesült a katolikus vezetőség többsége, különösen azzal, hogy Sík Sándor és hozzá hasonló lelkes paptanárok és általában a katolikus papok vették kézbe a vezetést. Így vetődött fel annak gondolata, hogy a protestáns cserkészek hitéletük terén külön szerveződjenek. Ennek érdekében alakult meg az ICHTHÜSZ (Korábban: ICHTHYS).

Az ICHTHÜSZ megalakulásának állomásai: 1920 májusában, pünkösdkor Máriaremetén az 1. számú cserkészcsapat szervezésében közös tábor rendezett néhány protestáns cserkészcsapat. Június 31-én ezek a csapatok alakították meg az ICHTHÜSZ-mozgalmat *Molnár László és Bálint Béla* kezdeményezésére. Hozzájuk csatlakoztak Szőke Imre és Záborszky János csapatai. Július közepén hivatalosan is megalakult a Közösség, amelynek elnöke *Ravasz Árpád* lett. Júniusban az 1. sz. cserkészcsapat 40 fővel Dömsöd határában táborozott a Duna közelében, Molnár László vezetésével. A történethez tartozik, hogy Molnár László és Szöllösy István elkészítették az első próba és kiképzés szabályzattervezetét. Ugyancsak ők készítették el a cserkésztszti vizsga szabályzattervezetét is. Mindkettőt elfogadta a Magyar Cserkészszövetség, és általánosan kötelezővé tette.

Az ICHTHÜSZ-tábor hagyománnyá vált, és évente mindig pünkösdkor rendezték meg. A táborozások során Karácsony Sándor vállalt főszerepet a magyar népi jellegű táborítések tartásával. A magyar népdal és a magyar népművészet terjesztésének fő alkalmi voltak ezek a táborok, ezekből nőtt ki a cserkész regös mozgalom, és hosszú időn át annak irányítója és ihletője Karácsony Sándor, majd tanítványai közül Morvay Péter, Jánossy Sándor és Balla Péter volt.

Az egyházak és egyéb vallásos testületek értékelték az ilyenfajta táborozások áldásait. A hosszabb együttléti végett állandó konferenciái telepeket létesítettek. Így teremtette meg a *Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség* Tahiban, a magyar református diákok *Soli Deo Gloria Szövetsége* Balatonszárszón, a *KIE Nemzeti Szövetsége* Dunavecsén a maga állandó táborát. Sok cserkész elv épült bele ezekbe a táborokba. Segítették ezt az ifjúsági lapok, amelyeknek szerkesztői, írói cserkészek voltak, mint például az *Ébresztő* című lap Megyericsy Bélával vagy az *Erő* című lap Záborszky Jánossal és főképpen Karácsony Sándorral.

Ezek a lapok egyértelműen bizonyították, hogy fontos a cserkészletben az ICHTHÜSZ-mozgalom. Azért van szükség rá, hogy bizonyossá tegyen Krisztus evangéliumáról. Így éri el a cserkészlet igazi célját és teljes hatását. A Szentlélek nélkül munkálkodó cserkészlet még egyházi körökben sem igazi élet- és jellemformáló erő.

Karácsony Sándor a protestáns ifjúságnak, de az egész magyar ifjúságnak (egy akol és egy Pásztor!) lelki gondozója, jelzőoszlopa. Példát mutatott a felnőtt nevelőknek: cserkészvezetőknek, tanároknak, lelkészeknek, hogyan kaphatnak jogot a Szentlélek által mások vezetésére. Az *Erő* című ifjúsági lap regényei és pedagógiai tanításai ezt a célt szolgálták.

A Magyar Cserkészszövetség első nagy találkozója az 1926 nyarán megrendezett *Megyeri Nemzeti Nagytábor*, a második az *1933-as gödöllői Jamboree*, amelyeken már több ezer cserkész hallhatta – többek közt – Ravasz László püspöktől az evangéliumot.

Mi a helyzet ebben az időben a katolikus cserkészlettel?

Az 1920-as évek végén formálódott meg a gondolat Sík Sándor és más katolikus csapatparancsnokok kezdeményezésére, hogy létesüljön a katolikus cserkészek részére is a Magyar Cserkészszövetségben belül egy olyan lelkiségi-szellemi központ, amely a vallás-erkölcsi alapon működő cserkészlet katolikus értékeit tudatosítja, átélését elősegíti, és egyidejűleg a katolikus cserkészek összefogásával a jellemnevelésüket – amely a hitéletre épül – szorgalmazza és elmélyíti.

Sík Sándor, a paptanár, az író, a költő, a pedagógus egész életművét e célra szentelte. A *Zászlónk* című katolikus ifjúsági lap a magyar cserkészlet másik melegágya, ezen keresztül indult el a katolikus cserkészek hitéletét elmélyítő *Táborkereszt* mozgalom lelkisége. Az 1930-as évek elejétől a *Táborkereszt* önálló lapként jelent meg.

Karácsony Sándor tevékenysége

Karácsony Sándor a húszas évek elején ilyentén közelítette meg a hitéletükben botladozó tizenéveseket: „Emberkéek vagytok, jó és rossz tulajdonságokkal. Csenedesdjünk el egy kicsit! Nézzünk szembe önmagunkkal, vizsgáljuk meg, mi az, amit szégyellünk, amitől szabadulni szeretnénk! Csend. Én például szégyellem – törte meg a csendet –, hogy feltettem sebesült, rossz lábamat a katedrára. Tudjátok, pihentetni kell, de mégsem illik. Lesütitek szemeteket, ahelyett hogy szembenéznénk egymással. Ugye, van mitől pironkodnunk. De hogyan és kinek a segítségével szabadulhatunk meg rossz tulajdonságainktól, szokásainktól, terheinktől? Válasszunk olyan példaképet, aki segít nekünk, nektek! De kit? Apánkat, anyánkat, mesterünket, tanítónkat? Ők is emberek: erényekkel, bűnökkel. – Hát akkor kit? – Őt, aki ott van fent – mutogatott felfelé. – Ő akkor 12 éves volt, mint ti, amikor szülei a templomban találták a doktorok között ülve, hallgatta őket és kérdezte őket. Akkor 12 évesen a *Teremtő* dolgaival foglalkozott, s szülei és környezete akkor még nem értette őt. Aztán szüleivel engedelmesen tért haza, és növekedék bölcsességben, testének állapotában, Isten és embertársai előtt való kedvességben. (Lk 2,42–52) Ő legyen a példakép, a mi példaképünk! Fel kell ismernünk, hogy Ő Isten egyszülött fia, Megváltó! Mi is Isten gyermekei vagyunk, de Ő a Fővezér! Meg kell ismernünk, hogy Ő az Úr, aki az életre vezet. El kell ismernünk, hogy egyedül az Ő segítségével lehetünk emberebb ember a cserkészletben. – Önneveléssel kell kezdenünk, hogy méltók legyünk példaképünkhöz, Fővezérünkhöz. Ebben Ő segít!”

Aztán elővette az általa szerkesztett, évenként megjelentetett, híres *Akkumulátor*-t, ami sűrítette hibáinkat, erényeinket, amelyekről le kellett szoknunk, ill. amelyekre rá kellett szoknunk, többek között az Evangélium naponkénti olvasására. Ennek segítségével nevelkedtek református cserkészeink.

Tanítványainak: cserkészparancsnokoknak, tanároknak, lelkészeknek, lelkigondozóknak pedig ezt sugalmazta és ezt kérte tőlük számon: „...Lenni annyi mint kapcsolatban lenni, ez lélektani alaptétel, *egész-ségesnek* lenni pedig azt jelenti, hogy kapcsolatban lenni a transzcendenssel, az immanenssel, a homo sapiensszel – azaz kapcsolatban lenni Istennel és az Ő világával: jó és egész-séges kapcsolatban lenni fölfelé, jó és egész-séges kapcsolatban lenni önmagammal, jó és egész-séges kapcsolatban lenni felebarátommal, embertársammal, és ha bármely kapcsolat megromlik a három közül, az kihát a másik kettőre.” Ilyen módon igyekeztek lenni, építkezni az ICHTHÜSZmozgalomban résztvevő cserkészvezetők és vezetettek.

A II. világháború idején és közvetlenül az azt követő újjáépítésben a Szentlélektől vezéreltetve közös akolban munkálkodtak cserkészeink: szántottak, vetettek, hasznos anyagot gyűjtöttek, könnyeket töröltek le özvegyek, árvák szeméről, kis kézikocsival szállították a Vöröskereszt szeretetsomagjait a rászorultaknak.

Karácsony Sándor állásfoglalása

Egy alkalommal – még a betiltás előtti időben – a magyar cserkészvezetők orgánumban névtelen levélíró polemizált az ICHTHÜSZ-cserkészek célkitűzésével, melyre Karácsony Sándor válaszolt.

„Reménytelen fáradozás volt ez nagyon. (Ti. a névtelen író polemizáló levele. A Szerk.) Az érvek és ellenérvek az értelemnek szóltak, az igazi jelszavak tartalma pedig *hitbeli meggyőződés*. A hitviták kora régen elmúlt, ma már nem vitatkozni szokás, hanem *bizonyosságot tenni*.

A mi közösségünk nem vitaanyagul közölte az evangéliumi cserkészlet »vezérszavát« kifelé, azok számára, akik hallani sem akartak róla, hanem tudomásulvétel végett, bizonyosságot tévén róla, befelé, azoknak, akik valami többre, szebbre vágnak és boldogok, ha azt megtalálni vélték.

Most sem polemizálunk.

Tudomásul vesszük, amit eddig is tudtunk, hogy vannak cserkészek, akik számára a cserkészlet nem hitbuzgalmi alakulat, akik szemében az emberebb ember arcában magátólértődően ott az Istenarc, lényében az Istenfiúság, akik nem tudják, hogy kezdjenek krisztusian magyarok lenni, míg magyarabb magyarrá lenni állandó igény a lelkükben. Legyen nekik az ő hitük szerint.

De ők is vegyék tudomásul, hogy ma egy még kis csapat cserkész számára igenis »hitbuzgalmi alakulat« a cserkészlet, amennyiben Isten nevét homlokunkon és nyelvünkön, a Bibliát kezünkben hordozunk annyit jelent, mint hitbuzgalmi alakulatba tömörülni; az írásparancsolta bizonyosságtevés kötelezettsége annyi, mint »tüntetés«. Vegyék tudomásul, hogy ugyanezeknek a cserkészeknek a fogalomkincsében az »isten« és »ember« nem lehet azonos, mert egyedüli kánonjuk, a Biblia azt tartja: »szükséges nekünk megtérnünk és újjászületnünk«. Az »istenibb ember« kitétel sem frázis, hanem egy szükségszerű folyamatnak a megjelölése: a büntudat, bűnbánat, megigazuláson keresztül egész a megszentelődésig. Végül vegyék tudomásul azt is, hogy ugyanez a *nem is olyan kis csapat tudja, hogyan kezdjen krisztusian magyar lenni*, sőt még egyebet is tud ennél. Tudja, hogy nem is lehet másképpen győzelmesen magyarnak lenni, hanem egyesegyedül csak krisztusian. Ezzel természetesen nem állítjuk azt, hogy a többi magyar cserkésztestvérünk állandó igénye magyarabb magyarrá lenni nem őszinte vágy, vagy nem egészséges program. Még a beteljesülés lehetőségét sem vitatjuk el az így cserkészkedőktől.

Mi tudomásul vesszük a levélíróról és a vele egygondolkozású cserkésztestvéreinkről, hogy vannak és cserkészkednek. Vegyenek hát tudomásul bennünket ők is. Hiszen mi akkor is leszünk és cserkészkedünk, ha ők ezért megharagusznak.”

Gyökössy Endre: Mit kaptam Karácsony Sándortól

„Köszönöm Sándor bácsinak – írja a közelmúltban elhunyt *Gyökössy Endre* református lelkész, teológiai tanár, lelkigondozó pszichológus –, hogy kinyitotta, tágra nyitotta a *homo christianus* felé a szemet, direkt nem mondom, hogy keresztyén, mert akkor nem mondhatom, hogy keresztyén, ha meg azt mondom keresztyén, akkor nem mondhatom keresztyén. Jaj de borzasztó! ... Ezért azt szoktam mondani, homo christianus. Ő tanított meg arra, hogy a homo christianus az homo paedagogicus. És az legyél fiam! Egy akolban a Pásztorral!”

1948–1989

1948-ban a vallásos ifjúsági egyesületek, így a Magyar Cserkészszövetség feloszlata után a mozgalom megszűnt ugyan, de a cserkészlelkekben tovább működött az evangélium.

A több mint negyvenéves kommunista diktatúra ateista ideológiájával az egyes személyekre, családokra, így az egész társadalomra súlyos csapást mért: valláserkölcsei, nemzettudati téren nehezen rendbe hozható állapotot teremtett. Az ateista-marxista ideológia a felnövekvő generációk lelkében szinte áttörhetetlen falat épített. A társadalom öregjei, akik túlélték a kivégzéseket, a börtönöket, kitelepítéseket, életterük ellehetetlenülését, megtartották vallási szokásaikat, hívó kereszt(y)én(y)ségüket; a tömeg jelentős része azonban a nyomásnak és az elnyomásnak nem tudott ellenállni, erkölcsileg fellazult, elzüllött: sok család élete felbomlott, a szülők elváltak, eluralkodott a gyermekgyilkosság (az abortusz), a kábítószer-fogyasztás, a bűnözés stb. stb. Önpusztító nemzetté lettünk!

Gyermekeink, ifjaink ilyen környezetben nőttek, a KISZ (a Kommunista Ifjúság Szövetsége) lelki-szellemi terrorja alatt.

Az 1989-ben újból megalakult Magyar Cserkészszövetség, benne az ICHTHÜSZ és a Táborkereszt lelkiségi mozgalmakkal, azokkal a fogadalmukhoz hű, önzetlen cserkészvezetőkkel bontott újból zászlót, akik azt akarták, hogy a cserkészlet Istenhez, hazához,

embertársaihoz hú nemzedéket neveljen. Ám az örökölt *fal* kemény, nehéz rajta rést ütni, megingatni, pláne ledönteni! A valóság az, hogy a nem felekezeti iskolák többségében a pedagógusok, élükön az igazgatók, az oktatással foglalkozó köztisztviselők hitoktatás nélkül nőttek fel, szereztek diplomát („vörösdiplomát”), és ennek természetes következménye a *fal*. Eluralkodott a valláserkölcsei *analfabetizmus*. Mutatja ezt a „semlegességbe” burkolódzó Nemzeti Alaptanterv (NAT) is.

Szükség van tehát az evangéliumi értékeket hirdető cserkészetre!

Ilyen körülmények között indult újra az ICHTHÜSZ és a Táborkereszt közösség ökumenikusan, egymás vallását tiszteletben tartva, de a magukét híven szolgálva, hogy a Szentlélek segítségével minél több gyereket, ifjat, felnőttet nyerjen meg a krisztusibb magyart hirdető cserkészetnek.

A Magyar Cserkészszövetség ICHTHÜSZ Közösségének új vezetősége és lapja

1993-ban alakult meg újból az ICHTHÜSZ cserkészközösség. Az évek során formálódó csapatmunka szükségessé tette, hogy eredeti céljának megfelelően kialakuljon az *egységes vezetés*.

Ezt a célt szolgálta az 1995 pünkösdjén ICHTHÜSZ címen megjelent lap első száma is. Ez a kiadvány egyaránt szól az ICHTHÜSZ közösség aktív tagjainak és barátainknak, tehát reményeink szerint valamennyi magyar cserkésznek.

„Azért tartottuk fontosnak e negyedéves lap elindítását, mert úgy gondoltuk, hogy az újrászülető magyar cserkészletben mindenkinek szüksége van újabb és újabb *módszertani segítségre* és ötletre. Hasonló fontosnak érezzük, hogy ez a lap is hozzájáruljon a cserkészek közötti *információáramláshoz*, ezért mindenkitől szívesen fogadunk híreket, felvetéseket, cikkeket. Természetesen feladatnak tekintjük, hogy megismertessük azon *cserkészvezetők* munkásságát, akik az ICHTHÜSZ révén járultak hozzá az egységes magyar cserkészlet újraindításához és fejlesztéséhez. Nem utolsósorban említjük azt a lelki vezetést, amelyet biblikus-protestáns-evangéliumi cserkésztestvéreinknek szánunk. Ahogy a magyar családok többségében és a magyar társadalomban általában, úgy csapatainkban is együtt vannak protestáns és katolikus cserkészek, ezért a lelkiséggel kapcsolatos részt mindenkinek szánjuk, aki többet szeretne tudni a protestáns hitelvekről, az evangéliumi látásmódról és gyakorlatról. Ha jobban megismerjük egymást, a cserkésztestvériséget is jobban meg tudjuk élni. Ez a lap nem kíván mást, mint hogy munkájával az egységes magyar cserkészletet, a Magyar Cserkészszövetséget szolgálja.”

Ugyanezt a cél szolgálja a *Táborkereszt* katolikus cserkészközösség és annak lapja is. „Nem hiteteken akarunk uralkodni, hanem örömtököknek vagyunk munkatársai...” (2Kor 1,24)

Beszámoló az ICHTHÜSZ Közösség közgyűléséről (Mátraháza, 1995. március 10–12.)

1. A *főtitkár köszöntőjében* összefoglalta az ICHTHÜSZ Közösség célkitűzését, mely szerint az a Magyar Cserkészszövetség keretén belül fórumot és együttműködési lehetőséget kíván biztosítani azoknak a cserkészeknek, akik különösen is figyelmet szentelnek a Jézus Krisztusban megjelent kegyelemre – amint az a Szentírásban előttünk áll –, és mindennapos gyakorlati cserkészletüket e szerint kívánják megélni. Így közösségünk felelősséget érez különösképpen is a Krisztus- és Ige-központú cserkészletre vágyó csapatok és cserkészek iránt.

2. *Szebik evangélikus püspök úr*, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa elnökségének tagja előadásában hangsúlyozta, hogy az egyházak ifjúsági missziója és az ICHTHÜSZ Közösség evangéliumi elkötelezettsége összeköt bennünket, s biztosította közösségünket az Ökumenikus Tanács további elvi és anyagi támogatásáról.

Az ICHTHÜSZ közgyűlés köszönetét fejezi ki *Szebik püspök úr* biztató szavaiért, a *Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának* felügyeletét és támogatását köszönettel veszi, és azt a jövőben is kéri.

Ezután *Katona Tamás*, a Magyar Cserkészszövetség elnöke, valamint *Forgács Katalin* a Táborkereszt Katolikus Cserkészek Közössége nevében átadta köszöntését az üléselő ICHTHÜSZ-nek.

**Az ICHTHÜSZ és a Táborkereszt
a közös alap és a közös cél jegyében az alábbi határozatot hozták:**

– ICHTHÜSZ és a Táborkereszt együtt felvállalja a központi *karácsonyi ünnepség* megszervezését ökumenikus szellemben, minden évben más, cserkészeket szívesen fogadó történelmi egyház templomában.

– Az ICHTHÜSZ a Táborkereszttel együtt felvállalja minden évben az Ökumenikus Imahét budapesti nyitó istentiszteletén való cserkész részvétel megszervezését.

– Az ICHTHÜSZ a Táborkereszttel együtt kérte a Magyar Cserkészszövetség elnökségét, hogy a tiszti és segéd tiszti *képzés és minősítés* előfeltételeként írja elő a nevezett közösségek által rendezett *hivatásfelkészítő táborok*on való felekezeti szerinti részvételt.

– Az ICHTHÜSZ és a Táborkereszt kifejezte azt a meggyőződését, hogy a lelki közösségek a Magyar Cserkészszövetség *egységét* munkálják.

A közgyűlés a résztvevők figyelmébe ajánlotta a *kiscserkész munkát*.

3. *Kiss István* cserkésztestvérünk ezután *Karácsony Sándorra* – mint az ICHTHÜSZ-cserkész nagy mesterére – emlékeztetett.

Az ICHTHÜSZ közgyűlés ismét hitet tett amellyel, hogy a múltban meghatározott értékekre építve kíván cserkészkedni. Ennek érdekében is egy ICHTHÜSZ című, negyedévente megjelenő újságot hoz létre, melynek főszerkesztésére Breuer Klárát kérte fel.

4. Az istentiszteleten *Molnár Ambrus* igazgató lelkész hirdetett igét, és közösségünket köszöntötte az éppen ott tartózkodó *Tőkés László* református püspök.

5. A főtitkár előterjesztésére a közgyűlés 4 esztendőre az alábbiakkal tölti be a *tisztségeket*.

Tiszteletbeli elnökök: Dr. Kovács Bálint, Dr. Rókusfalvi Pál

Ügyvezető elnök: Vikár Béla

Teológiai vezető: Erdei István

Főtitkár: Dr. Bóna Zoltán. Titkárok: program- és csapatszervező titkár: Somogyi Dezső András; sajtó- és külügyi titkár: Breuer Klára; külföldi összekötő titkár: Jancsó Jeromos; kiscserkészvezető: Koós Ildikó; rovercserkész-vezető: Héjja Hubert; leánycserkész-vezető: Halászné Várady Ildikó.

6. Kerületi megbízottak: I. Sass János; II. Kapusi László; III–IV. Dr. Kis Boáz; V. Dr. Zalányi Sámuel; VI. Szabó László; VII. Mihácsy Lajos; VIII. Bérczes Lajos; IX. Kovács Gyula; X. Molnár István.

7. A főtitkár ismertette az októberi Fórumon meghatározott *programokat*, melyek a következőképpen alakultak.

Március 31–április 3. Középhuta – Róvertábor

Június 2–4. Várgesztes – Pünkösdi tábor

Június 2–5. Nagycsere – Pünkösdi tábor
(IX. kerület szervezésében)

Augusztus 8–16. Izsák – Őrsvezetőképző
(csapat szervezésében)

Augusztus 8–16. Ágasegyháza – ICHTHÜSZ Nagytábor

Október 13–15. Berekfürdő – Vezetői Fórum

Október 22–31. Részvétel a Protestáns Napokon
 December 10. Dunavarsány – Adventi cserkésznap

A közgyűlés buzdítja a protestáns cserkészeket a programokon való részvételre. Különösen is a csapatok figyelmébe ajánlja a Protestáns Napokhoz való aktív csatlakozás lehetőségét. Javasolja, hogy a csapatok bibliai vagy történelmi témájú báb-, illetve színjáték előadásával járuljanak hozzá az októberi országos rendezvényekhez. Ennek segédanyagául hamarosan egy gyűjtemény jelenik meg, melyet a csapatok igény szerint megkapnak.

Ezeket a szervezési feladatokat, mint eddig, a jövőben is *dr. Bóna Zoltán* református lelkész, főtitkár, cserkészparancsnok vállalja.

8. *Somogyi András Dezső*, az ismert Dezső bá', a nagy magyar protestáns nevelőnek, Karácsony Sándornak méltó utódja, tanítványa, mint éveken át eddig, továbbra is járja az országot, időt, fáradságot nem sajnálva csapatokat szervez itthon és a határokon túl, vezetőket erősít meg munkájukban, jelölteket avat, táborokat, fórumokat szervez.

* * *

Jézus mondá: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa... És aztán ölébe vette azokat, és kezét rájuk tevén, megáldá őket.”

A FAL ledől, a Szikla marad! ICHTHÜSZ!

1997. október

Az ICHTHÜSZ további feladatai

Az *Evangéliumi ICHTHYS Cserkész Alapítvány* lehetővé tette, hogy a már említett Magyar Cserkészszövetség ICHTHÜSZ Közösségének lapja évente többször megjelenjen. Ezekből megtudható, hogy minden évben tavasszal *Mátraházán*, ősszel *Berekfürdőn* 3-3 napos Fórumot (konferenciát) tart az ICHTHÜSZ, parancsnokok, cserkésztsztek, segédtsztek, őrsvezetők, cserkészek részvételével. Itt beszámolnak az elért eredményekről, kudarcokról, itt születnek meg a tervek.

Az ICHTHÜSZ továbbra is a csapatok belső életének segítése mellett szolgálatot ad nemzeti ünnepeinken, az évente rendszeresen megrendezett Protestáns Napok rendezvényein és október 31-én a *Reformáció Emlékkünnepélyén*.

Minden csapat az ICHTHÜSZ szellemében felkészül a Pünkösdi táborra.

A vezetőségnek el kell érnie, hogy a Soli Deo Gloria balatonszárszói konferenciatalepen rendszeresen megtartott általános-, középiskolai, illetve egyetemi konferenciák programjában 1-1 nap jusson az ICHTHÜSZ-cserkészlet lényegének ismertetésére. Feladat az is, hogy minden református iskolában legyen cserkészcsapat.

A leendő vezetőképzés érdekében el kell járni, hogy a református egyetemeken, főiskolákon egy szemeszterben választható tárgyként szerepeljen az ICHTHÜSZ-cserkészlet pedagógiája. Ezt a kívánságot a debreceni teológia rektora, *dr. Fekete Károly* pártolólag az egyetemi tanács elé terjeszti.

Az ICHTHÜSZ, az MCSSZ ICHTHÜSZ Közösségének lapja

Kiadja az Evangéliumi ICHTHYS Cserkész Alapítvány

1026 Budapest, Bimbó u. 127. OTP 218 98-055-508-43630-6

Felelős kiadó: *Dr. Bóna Zoltán*. Szerkeszti: a Szerkesztő Bizottság. A Bizottság elnöke:

Vikár Béla. Főszerkesztő: Breuer Klára.

A Bizottság tagjai a rovatvezetők. Rovatok:

1. A Mester itt van és hív téged (Jn 11,28) – Igemagyarázat – Erdei István
2. Állíts magadnak jelzőoszlopokat (Jer 30,21) – Visszaemlékezések – Kiss István
3. A kisgyermek pedig növekedett, és erősödött lélekben (Lk 1,80) – Módszertan – Breuer Klára
4. Egymás terhét hordozzátok... (Gal 6,2) – Csapatélet – Somogyi Dezső András
5. Örüljete az Úrban mindenkor! (Fil 4,4) – Ének-Játék-Humor – Botos Mária
6. Lábam előtt mécses a te igéd... (Zsolt 119,105) – Hivatalos rész – Dr. Bóna Zoltán

Az ICHTHÜSZ ismertető irodalomjegyzéke

Karácsony Sándor: Magyar ifjúság, Exodus kiadás, Budapest, 1946.

A diadalmas cserkészlilium 1912–1942. Kiadta a Magyar Cserkészmozgalom 1942.

Távlatok, a magyar jezsuiták folyóirata 1997/3-4.

Dr. Kovács Bálint: A keresztyén ifjúsági egyesület története..., kézirat, kiadás alatt.

Gyökössy Endre: Mit kaptam Karácsony Sándortól. Kiadta Hatvani László a Közoktatási Modernizációs Közalapítvány támogatásával.

Kiss István: Diákkaptár, egy elfelejtett ifjúsági nevelési mozgalom húsz éves története 1928–1948, fénymásolattal sokszorosítva nagyobb könyvtárak részére.

Gergely Ferenc: A magyar cserkészlet története 1910–1948. Göncöl Kiadó, Budapest, 1989.

ICHTHÜSZ, az MCSSZ ICHTHÜSZ Közösség lapja, I-III. évfolyamai, kiadja az Evangéliumi ICHTHYS Cserkész Alapítvány.

(A lap megrendelhető a Kiadó címén vagy telefon: 176-4847. A cikkeket, észrevételeket szintén a Kiadóba kérik.)

Az ICHTHÜSZ-ről szóló részt összeállította:

Kiss István
 (c. gimnáziumi igazgató, ny. tanár,
 több egykori cserkészcsapat alapítója, parancsnoka,
 az egykori Diákkaptár-szövetség országos tőtitkára,
 az egykori MCSSZ törzstisztje,
 a 27. sz. Báró Eötvös József öregcserkészcsapat parancsnoka,
 az ICHTHÜSZ cserkészszövetég tagja)

Cserkészkönyvek

Arató–Görbe: Cserkésznotesz (2. kiadás előkészületben)

Kiscserkészek és cserkészek nélkülözhetetlen, öt évre szóló velem- járója, mely segít, eligazít és munkára készítet.

Edöcsény András: Őrsvezetők könyve (2. kiadás)

A cserkészőrsvezetők elméleti és gyakorlati útmutatója.

(Ivasivka Mátyás) Cserkészek játékoskönyve 1. (4., javított kiadás)

Több száz szabadtéri, szobai és tábortűzi játék.

(Arató László) Cserkészek játékoskönyve 2.

Kiscserkész barkácsolás és több száz cserkészjáték.

Soós István: Cserkészek térképészkönyve (2., módosított kiadás)

A cserkészek és minden érdeklődő számára átfogó térképészeti ismereteket nyújt számos ábrával.

(Ivasivka Mátyás) Cserkészek daloskönyve (9. kiadás)

Az immár legendássá vált daloskönyv legújabb módosított kiadása.

Pécsi öregcserkészek: Cserkészek szakácskönyve (2. kiadás)

Portyák, táborok, vízítáborok étkezési programjai; nyersanyag fejadagok és étel elkészítési módok; tábori konyhák.

Várnagy Elemér: Mi a cserkészlet?

Tájékoztató szülők, pedagógusok és fiatalok számára.

Páva István: Bi-Pi élete és kora (2. kiadás)

Baden-Powell, a cserkészlet megalapítójának élete és korrajza.

Páva István: Bi-Pi tanítása

A könyvben Baden-Powell saját szavaival szól a cserkészekhez.

(Bárdos–Ivasivka) 101 magyar népdal (9., módosított kiadás)

A nagy népszerűségnek örvendő népdalkönyv átdolgozott kiadása.

(Ivasivka Mátyás) A mi dalaink (9., módosított kiadás)

Az Erdélyben 8 kiadást megért magyar népdalos könyv új kiadása.

Tegzes–Ivasivka: Cserkészek tábortűzi könyve 1. (3. kiadás)

A cserkésztábortűzek varázsának gazdag ötlettára.

Tegzes–Ivasivka: Cserkészek tábortűzi könyve 2. (3. kiadás)

Tábortűzi jelenetek, új és hagyományos közösségi műsorok.

Hervay Levente: Cserkészek táborozási könyve

A táborozás elméleti és gyakorlati kézikönyve.

Kondor Endre: Cserkészek portyázási könyve (Előkészületben)

(Arató László) Reggeli és esti imák a cserkésztáborban (2., bővített kiadás)

Cserkésztáborok közös szertartásainak imakönyve.

Cserkészpróbák könyve 1. – Jelöltpróba fiúk részére

Cserkészpróbák könyve 2. – Jelöltpróba leányok részére

Cserkészpróbák könyve 3. – Első próba fiúk részére (Előkészületben)

Cserkészpróbák könyve 4. – Első próba lányok részére (Előkészületben)